

สารนิพนธ์

เรื่อง กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน

โดย

นางสาว ชาลิสา ดั่งอินทร์

รหัสนักศึกษา 05610786

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวชาลิสา ด้วงอินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ศิบตี นพประเสริฐ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้ บทบาทของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน และพัฒนาการทางการเมืองของกลุ่มตั้งไว้

โดยมีวิธีการศึกษาคือวิธีค้นคว้าเอกสารโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารงานวิจัยที่ค้นคว้าจากหนังสือ ตำราวิชาการ บทความจากวารสารงานวิชาการ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ข่าวและบทวิเคราะห์ โดยข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรวบรวม นำมาวิเคราะห์และสรุปข้อมูล

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตั้งไว้เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดจากการรวมตัวของผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ กลุ่มตั้งไว้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน ดังเห็นได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตั้งไว้ตั้งแต่ทศวรรษ 1970- กลางทศวรรษ 1980 เช่น การตีพิมพ์นิตยสารทางการเมือง การลงสมัครเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และการเป็นแกนนำประท้วงรัฐบาลพรรคชาตินิยมจีน (Chinese Nationalist Party : Kuomintang; KMT) กิจกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นการกระตุ้นรัฐบาล KMT ปฏิรูปการเมืองของไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตย พร้อมทั้งยกเลิกกฎอัยการศึกที่ประกาศใช้ในไต้หวันตั้งแต่ปี 1949 และที่สำคัญยังกระตุ้นให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีจิตสำนึกในการเรียกร้องประชาธิปไตย เรียกร้องสิทธิ เสรีภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของตนเอง และกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวไต้หวันดั้งเดิม โดยชาวไต้หวันดั้งเดิมได้ร่วมกิจกรรมเดินประท้วงกดดันรัฐบาลกับกลุ่มตั้งไว้ รวมถึงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้แก่กลุ่มตั้งไว้ เพื่อเพิ่มที่นั่งแก่กลุ่มตั้งไว้ในเวทีการเมืองของไต้หวัน เมื่อมีผู้สนับสนุนมากพอแล้ว กลุ่มตั้งไว้จึงตัดสินใจจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาอย่างเป็นทางการในวันที่ 28 กันยายนปี 1986 โดยใช้ชื่อว่าพรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า (Democratic Progressive Party: DPP)

คำสำคัญ: ประชาธิปไตยในไต้หวัน, การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยของไต้หวัน, ตั้งไว้, Dangwai, Tangwai, outside the party (KMT), DPP

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องกลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

สารนิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ดร.ศิบตี นพประเสริฐกุล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้สารนิพนธ์ในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณตนเองที่ไม่ย่อท้อต่อการทำสารนิพนธ์ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่คอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และสนับสนุนตลอดการทำสารนิพนธ์เล่มนี้ และขอขอบคุณ EXO, ENHYPEN, TOMORROW X TOGETHER วงบอยแบนด์เกาหลีใต้ Jay Chou และ INTO1 ศิลปินจีนที่ผลิตผลงานเพลงดี ๆ ให้ผู้วิจัยได้ฟัง ทำให้ผู้วิจัยมีความสุข และยังเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสามารถทำสารนิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ชาลิสา ศังอินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	3
1.3 สมมติฐาน	3
1.4 วัตถุประสงค์	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.7 วิธีการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวความคิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย	5
2.2 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.3 สรุปผลการศึกษาแนวคิดและทบทวนวรรณกรรม	16
บทที่ 3 ประวัติศาสตร์ไต้หวัน	18
3.1 ข้อมูลทั่วไปของไต้หวัน	18
3.2 ไต้หวันยุคก่อนประวัติศาสตร์	19
3.3 ไต้หวันกับความสัมพันธ์กับตะวันตกปี 1624-1662	20
3.4 ไต้หวันกับราชวงศ์ชิงปี 1683-1895	21
3.5 ไต้หวันกับการตกเป็นอาณานิคมญี่ปุ่นปี 1895-1945	23
3.6 ไต้หวันกับการปกครองโดย KMT ปี 1945-ทศวรรษ 1970	26
3.6.1 ไต้หวันกับการปกครองโดย KMT บนจีนแผ่นดินใหญ่ ปี 1945-1949	26
3.6.2 ไต้หวันกับการปกครองโดย KMT หลังจากอพยพมาไต้หวัน ปี 1949-ทศวรรษปี 1970	28
3.6.3 เศรษฐกิจและสังคมไต้หวันภายใต้ KMT ปี 1949-ทศวรรษปี 1970	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ประวัติศาสตร์ไต้หวัน	
3.7 สรุป	31
บทที่ 4 กลุ่มตั้งไวกักับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน	34
4.1 บทนำ	34
4.2 ประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไวกั	34
4.3 บทบาทของกลุ่มตั้งไวกักับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน ปี 1970-1986	35
4.4 พัฒนาการของกลุ่มตั้งไวกั	41
4.5 สรุป	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	50
5.1 สรุปผลวิจัย	50
5.2 ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	53

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน แต่กว่าที่เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวันนั้นจะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยได้ ประเทศเหล่านี้ล้วนเคยตกอยู่ภายใต้เผด็จการอำนาจนิยมก่อนทั้งหมดซึ่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ดังนี้ เกาหลีใต้ก่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยนั้น มีเหตุการณ์การเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชนที่ถูกรัฐบาลในขณะนั้นปราบปรามอย่างรุนแรง ส่วนญี่ปุ่นที่หลังจากพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นโอกาสให้สหรัฐอเมริกาในฐานะประเทศผู้ชนะสงครามได้เข้าไปปลุกฝังหลักการประชาธิปไตยไว้ในรัฐธรรมนูญที่ได้รับการร่างขึ้นมาใหม่ และไต้หวันพรรคชาตินิยมจีน (Chinese Nationalist Party : Kuomintang ต่อไปจะใช้ชื่อย่อว่า KMT) KMT ซึ่งผูกขาดอำนาจการเมืองมาอย่างยาวนานได้ให้สิทธิ เสรีภาพ และผ่อนคลายการควบคุมประชาชนแบบค่อยเป็นค่อยไป ในที่สุดได้แก้ไขรัฐธรรมนูญที่ให้หลักประกันด้านสิทธิ เสรีภาพ และการมีรัฐบาลที่รับผิดชอบต่อประชาชน¹

ปัจจัยที่มีส่วนทำให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยมีอยู่หลายปัจจัยแต่หนึ่งในปัจจัยที่น่าสนใจที่สุดคือ ปัจจัยที่มาจากภายในประเทศ ในกรณีนี้เป็นปัจจัยภาคประชาชน การรวมตัวของประชาชนที่ถูกรัฐเผด็จการกดขี่ เอารัดเอาเปรียบและใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรม ทำให้ประชาชนเดือดร้อน จนในที่สุดก็เกิดเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่ออกมาเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ผู้นำของภาคประชาชนมาจากกลุ่มปัญญาชน นิสิต นักศึกษา เป็นต้น จะเห็นว่าภาคประชาชนต่างเป็นเพียงพลังเล็ก ๆ แต่สามารถทำให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการปกครองแบบเผด็จการไปสู่ระบอบประชาธิปไตยได้ เช่น กลุ่มต่งไ่ว่ เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในไต้หวัน เกิดจากการรวมตัวกันของชาวไต้หวันดั้งเดิมที่ถูกรัฐบาลจากจีนแผ่นดินใหญ่ปกครองอย่างเอารัดเอาเปรียบ ไม่ให้สิทธิทางการเมืองแก่ชาวไต้หวันดั้งเดิม ให้อภิสิทธิ์เฉพาะชาวจีนแผ่นดินใหญ่ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มต่งไ่ว่ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องโดยไม่ย่อท้อ จนในที่สุดก็เกิดการตั้งพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และสามารถเปลี่ยนผ่านจากระบอบเผด็จการไปสู่ระบอบประชาธิปไตย

¹ วิเชียร อินทะสี. ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565. เข้าถึงได้จาก

<https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%2011.pdf>

กรณีเกาหลีใต้ การเดินประท้วงของประชาชนเกาหลีใต้ได้เริ่มหยั่งรากลึกตั้งแต่สมัย ลี ซิ่งมัน ที่ออกกฎหมายเพื่อเอื้อให้ตนเองอยู่ในตำแหน่งผู้นำประเทศได้ตลอดชีวิต ทำให้ประชาชนไม่พอใจจึงเริ่มออกมาเดินประท้วง จน ลี ซิ่งมัน ทนแรงกดดันไม่ไหวต้องลงจากตำแหน่ง หรือแม้แต่ในสมัยที่ระบอบอำนาจนิยมแข็งแกร่งอย่างในสมัยของปาร์ค จุงฮีและชอน ดูฮวาน ก็ยังไม่อาจต้านแรงกดดันจากการเดินขบวนประท้วงที่มีแกนนำโดยนิสิต นักศึกษาได้ แม้รัฐใช้การปราบปรามที่รุนแรงแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถต้านทานแรงประท้วงได้ จนในที่สุดชอน ดูฮวานยอมลงจากตำแหน่งและจัดให้มีการเลือกตั้งในที่สุด

สำหรับไต้หวันหลังจากที่ KMT แพ้สงครามกลางเมืองกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน เจียง ไคเช็คจึงถอยร่นมาที่เกาะไต้หวัน แต่เดิมเกาะไต้หวันนั้นมีคนไต้หวันดั้งเดิมอาศัยอยู่แล้ว พอเจียง ไคเช็ค มายึดครองไต้หวัน ก็ได้ใช้กฎอัยการศึกในการควบคุมประชาชนพร้อมทั้งวางโครงสร้างทางการเมือง โดยให้ KMT เป็นพรรคการเมืองเดียวที่ผูกขาดอำนาจ ประชาชนมีเสรีภาพทางการเมืองอย่างจำกัด เจียง ไคเช็คมีเป้าหมายที่สำคัญลำดับต้นของ KMT ก็คือ การทำไต้หวันให้เป็นมณฑล หรือจังหวัดต้นแบบ (model province) และการปฏิบัติการในการยึดจีนแผ่นดินใหญ่กลับคืนมา สำหรับระบบการเมืองการปกครองที่ KMT มาใช้ในไต้หวัน ได้ยึดตามรัฐธรรมนูญ ปี 1947 ที่กำหนดให้ม็องคังที่มาจากเลือกตั้งในระดับชาติ 2 องค์กร คือ สภาแห่งชาติ (National Assembly) และ สภานิติบัญญัติ (Legislative Yuan) ช่วงที่ KMT ผูกขาดอำนาจการเมืองของไต้หวันมีลักษณะสำคัญดังนี้คือ ประการแรก ภายใต้กฎอัยการศึกการก่อตั้งพรรคการเมืองไม่อาจกระทำได้ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการรวมกลุ่มมีลักษณะจำกัดมากและลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเลือกตั้งกระทำเฉพาะในระดับท้องถิ่น ฉะนั้น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่ถือว่าอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การเลือกตั้งสมัชชาจังหวัด (Provincial Assembly) ส่วนการเลือกตั้งในระดับชาติ ในส่วนของสมาชิกสภาแห่งชาติและสภานิติบัญญัติ ที่เคยเลือกตั้งที่แผ่นดินใหญ่เมื่อปี 1947 ก็ไม่ได้จัดการเลือกตั้งขึ้นอีก เหตุผลก็คือต้องรอการยึดครองแผ่นดินใหญ่กลับคืน²

อย่างไรก็ตาม ชาวไต้หวันดั้งเดิมรู้สึกไม่พอใจกับการปกครองที่ไม่เป็นธรรมของ KMT เนื่องจากบริบททางสังคมในสมัยนั้น ในเรื่องของการทำงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ถูกสงวนไว้ให้แก่คนจีนแผ่นดินใหญ่ และกลุ่มอภิสิทธิ์ชน ประกอบกับช่วงนั้นที่เศรษฐกิจในไต้หวันมีอัตราการเติบโตสูง ทำให้เกิดชนชั้นกลาง ซึ่งชนชั้นกลางได้เป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการประท้วง แต่ช่วงแรกที่เกิดการประท้วงรัฐบาลได้ใช้วิธีกำลังปราบปรามอย่างรุนแรงอันนำมาซึ่งความสูญเสียของชีวิต นอกจากนี้ยังปิดบังจำนวนผู้เสียชีวิตด้วย อย่างไรก็ตามก็ตีผลจากการประท้วงครั้งนั้นได้จุด

² วิเชียร อินทะสี. ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียตะวันออก. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565. เข้าถึงได้จาก

<https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%2011.pdf>

ประกายให้ชาวไต้หวันตั้งเดิมมารวมตัวกันก่อตั้งเป็นขบวนการต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขบวนการ ได้แก่ ขบวนการไต้หวันอิสระ กลุ่มตั้งไต้หวันและองค์กรคริสตนิกายเปรสไบทีเรีย³

กลุ่มตั้งไต้หวันถือเป็นกลุ่มที่มีบทบาทมากที่สุดในการออกมาประท้วงเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ของชาวไต้หวันตั้งเดิมพร้อมทั้งออกมาเรียกร้องให้ KMT เปลี่ยนรูปแบบการปกครองไปเป็นแบบประชาธิปไตยแต่ในช่วงนั้นไต้หวันยังคงมีกฎอัยการศึก เมื่อกลุ่มตั้งไต้หวันออกมาประท้วงก็มักจะถูกรัฐบาลปราบปราม และจับกุมแกนนำตั้งไต้หวันไปหลายคน แต่กลุ่มตั้งไต้หวันก็ไม่ได้มีความย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ จนในที่สุดกลุ่มตั้งไต้หวันร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมือง คือ พรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า (Democratic Progressive Party ต่อไปจะใช้ชื่อย่อว่า DPP) ภายใต้กฎอัยการศึกที่ห้ามมิให้ก่อตั้งพรรคการเมืองใด ๆ ภายหลัง KMT ได้ยกเลิกกฎอัยการศึก และจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในปี 1996 แต่อย่างไรก็ตาม DPP ก็ยังไม่ได้ตำแหน่งประธานาธิบดี เพิ่งมาได้ตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี 2000 โดยมี เฉิน สุ่ยเปี่ยน ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของ DPP⁴ และประธานาธิบดีคนปัจจุบันของไต้หวัน ไช่ อิงเหวิน ก็มาจาก DPP เช่นกัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แต่เดิมนั้น กลุ่มตั้งไต้หวันมีจุดเริ่มต้นมาจากคนชาวไต้หวันตั้งเดิมที่ไม่พอใจกับการปกครองแบบเผด็จการทหารของ KMT พร้อมทั้งยังจำกัดสิทธิและเสรีภาพ จึงรวมตัวกันจัดตั้งเป็นขบวนการเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมือง สุดท้ายกลุ่มตั้งไต้หวันได้ตัดสินใจก่อตั้งพรรคการเมือง DDP โดยมีความหวังว่าไต้หวันจะสามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยได้จากความสนใจของกลุ่มตั้งไต้หวันกับบทบาททางการเมืองในไต้หวันดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา “กลุ่มตั้งไต้หวันกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน” เพื่อให้ทราบบทบาทของกลุ่มตั้งไต้หวันที่มีต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน

2. คำถามวิจัย

กลุ่มตั้งไต้หวันมีบทบาทต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวันหรือไม่ อย่างไร

3. สมมติฐาน

กลุ่มตั้งไต้หวันมีบทบาทต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน

³ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁴ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

4. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้ บทบาทของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน และพัฒนาการทางการเมืองของกลุ่มตั้งไว้

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้ บทบาทของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน และพัฒนาการทางการเมืองของกลุ่มตั้งไว้

6. ขอบเขตของการศึกษา

6.1 ศึกษาความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้ นับตั้งแต่รวมตัวเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองจนพัฒนามาสู่การเป็น DPP ปี 1970- 1986

6.2 ศึกษาพัฒนาการของประชาธิปไตยของไต้หวัน นับตั้งแต่การเกิดขึ้นของกลุ่มตั้งไว้จนถึง DPP ขึ้นเป็นประธานาธิบดีของไต้หวันระหว่าง ปี 1970- 2000

7. วิธีการศึกษา

จากการศึกษากลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน ผู้ศึกษาได้เลือกใช้วิธีการศึกษา โดยทำการเลือกใช้ข้อมูลจากหนังสือ บทความ วารสาร สารนิพนธ์ รวมถึงแหล่งข้อมูลทางออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

บทที่ 2

แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สารนิพนธ์เรื่อง กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน เอกสารที่ใช้เป็นแนวคิดในการวิจัยได้แก่ แนวคิดที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตั้งไว้และประชาธิปไตยของไต้หวัน ผู้วิจัยได้ได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แนวความคิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ (2561) เขียนหนังสือเรื่อง “การเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยเปรียบเทียบ” กล่าวถึงทฤษฎีแนวคิดและประสบการณ์ของประชาธิปไตยและการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยได้มีการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลต่อการมีประชาธิปไตยที่มั่นคง 5 ประการคือ 1) บทบาทของผู้นำทางการเมือง 2) การเห็นพ้องยอมรับในรัฐธรรมนูญและกติกาทางการเมืองภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญ 3) จัดให้มีการเลือกตั้งโดยเร็ว 4) การฉีกกำลังของฝ่ายค้านที่พร้อมจะประนีประนอมและ 5) กองทัพไม่แทรกแซงการเมือง

จากสมมติฐาน 5 ปัจจัยข้างต้น ด้านที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยกรอบความคิดในการเปรียบเทียบมีดังนี้ 1) การโอนคืนอำนาจให้ประชาชน 2) การปฏิรูปรัฐธรรมนูญ 3) การออกแบบสถาบันการเมือง (ได้แก่ระบบเลือกตั้งรูปแบบรัฐบาลกลไกคัดค้านเสียงข้างมากและกติกาเกี่ยวกับพรรคการเมือง) 4) บทบาทของสถาบันและตัวแสดงทางการเมือง 5) บทบาทของกองทัพ 6) การจัดตำแหน่งแห่งที่ให้แก่กองทัพ 7) บทบาทของกลุ่มต่างๆในสังคม 8) ทศนคติต่อระบอบประชาธิปไตย

ไชยวัฒน์ คำชู และ นิธิ เนื่องจำนง (2559) เขียนหนังสือเรื่อง “การเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี แนวคิด และกรณีศึกษา” กล่าวว่า การเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยในเอเชียจากกรณีศึกษา 5 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่นและไทย ผลการศึกษาได้ให้แง่มุมมองทางทฤษฎีในหลากหลายด้าน ประการแรกคือปัจจัยเชิงโครงสร้าง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาและการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางสังคม ในทุกกรณีศึกษาของการเปลี่ยนผ่านแล้วแต่ผ่านประสบการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างภายในประเทศในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังกรณีของเกาหลีใต้และญี่ปุ่น เห็นชัดเจนว่าผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา การขยายตัวของเมือง และโครงสร้างพื้นฐานในประเทศได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างสังคมขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเกิดขึ้นของชนชั้นกลาง ส่วนกรณีของไทย อินโดนีเซีย และอินเดีย ช่วงเวลาการเปลี่ยนผ่านปัจจัยเชิงโครงสร้างอาจไม่เอื้ออำนวย ทั้งระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ค่อนข้างต่ำ โครงสร้างสังคมที่ยังคงเป็นแบบดั้งเดิมส่วนมาก การเลื่อนระดับชนชั้นทางสังคมยังจำกัด และสัดส่วนของชนชั้นกลางยังค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับชนชั้นล่าง อย่างไรก็ตามผลจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทั้งจากการสร้างรัฐชาติสมัยใหม่ การพัฒนา

เศรษฐกิจของรัฐ และการหลอมรวมกับระบบทุนนิยมโลก ได้เอื้อต่อการเกิด “ตัวแสดงหลัก” ที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ในกรณีของไทยคือชนชั้นข้าราชการและชนชั้นกลางในเมือง ในกรณีของอินเดียคือชนชั้นสูงที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก

ประการที่ 2 ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายนอกสามารถเป็น “ตัวกระตุ้น” ให้การเปลี่ยนผ่านเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของเทศมหาอำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือจะเป็นอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีของเกาหลีใต้และญี่ปุ่นนั้นปัจจัยภายนอกก็คือสหรัฐอเมริกา ส่วนไทยและอินโดนีเซียคือวิกฤติเศรษฐกิจ ส่วนอินเดียนั้นคือการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเจ้าอาณานิคมอังกฤษ

ประการที่ 3 ปัจจัยเชิงตัวแสดง ไม่ว่าจะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำ หรือบทบาทของขบวนการเคลื่อนไหวในภาคประชาสังคม ประเทศที่มีการเปลี่ยนผ่านที่ดำเนินไปภายใต้การเจรจาต่อรองและรวมขอมระหว่างชนชั้นนำ ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และไทย(สยามในขณะนั้น) ในกรณีของอินเดีย ชนชั้นนำของประเทศในขณะนั้นค่อนข้างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากมีศัตรูเป็นเจ้าอาณานิคมอังกฤษ ในส่วนของบทบาทขบวนการเคลื่อนไหวในภาคประชาสังคม ในกรณีเกาหลีใต้ตัวแสดงที่มีบทบาทนำคือขบวนการนิสิต นักศึกษาและได้มีการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรนักศึกษา 42 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ กรณีอินโดนีเซีย คือกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับแรงสนับสนุนจากองค์กรมุสลิม ส่วนญี่ปุ่น อินเดียและไทยภาคประชาสังคมไม่ค่อยมีบทบาทมากเท่าไร

2.2 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการศึกษาในเรื่องกลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในไต้หวันมีไม่มาก และจากการศึกษาพบงานวิจัยและวรรณกรรม ดังนี้

ไต้หวันเป็นประเทศที่มีคนพื้นเมืองอาศัยมานานแล้ว ไม่นานก็ถูกชาวต่างชาติเข้ามายึดครองแต่ก็เป็นเพียงการยึดครองเวลาสั้น ๆ เท่านั้น เพราะหลังจากที่ราชวงศ์หมิงล่มสลาย ทำให้ชาวจีนบางสวนอพยพมาที่ไต้หวัน ชาวจีนที่อพยพและชาวพื้นเมืองได้ขับไล่ต่างชาติออกไป หลังจากนั้นราชสำนักชิงได้ขยายอิทธิพลมาถึงไต้หวัน พร้อมทั้งผนวกไต้หวันเป็นส่วนหนึ่ง ต่อมาสงครามจีน-ญี่ปุ่น (ปี 1894-1895) ราชสำนักชิงแพ้สงครามกับญี่ปุ่น จึงลงนามในสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ มอบเกาะไต้หวันให้แก่ญี่ปุ่น โดยบทความเรื่อง “Taiwan’s Democratization: A Summary” ของฮวง เหมมาเทียน และ ชวน เจิงช่วย (2538) กล่าวว่าไว้ว่าหลังจาก 50 ปีของการปกครองอาณานิคมญี่ปุ่น ไต้หวันถูกปกครองโดยระบอบ KMT ในจีนแผ่นดินใหญ่ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงในปี 1945

4 ปีต่อมาสงครามกลางเมืองของจีนยุติลง กองกำลัง KMT ที่พ่ายแพ้ก็ถอยกลับไปไต้หวัน เศรษฐกิจในช่วงสงครามได้ก่อตั้งขึ้นในไต้หวัน กฎอัยการศึกประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม และนโยบายด้านการผลิต การบริโภค การออม การค้า การหมุนเวียนสินค้าโภคภัณฑ์ และอื่น ๆ เพื่อที่จะรวมอำนาจของรัฐและเอาชนะ

วิกฤตการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ KMT ได้เริ่มการปฏิรูปทางการเมืองและการบริหารหลายครั้ง มาตรการที่รุนแรงเหล่านี้ได้เสริมความแข็งแกร่งให้พรรครัฐบาลมีอำนาจในการควบคุมและระดมสมาชิกพรรค กองทัพ ระบบราชการ เยาวชน เกษตรกร และคนงาน ดังนั้น “ลัทธิเผด็จการ” จึงก่อตัวขึ้น รัฐบาล KMT ครอบงำโครงสร้างอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ และกำกับการณ์งานของลัทธิเผด็จการ

สงครามเกาหลีในปี 1950-1953 ได้นำความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา กลับคืนสู่ไต้หวันหลังจากหยุดชะงักไปหนึ่งปี ด้วยมุมมองที่จะรักษาไต้หวันให้เป็น "รากฐานที่สำคัญของอเมริกาในมหาสมุทรแปซิฟิก" ในยุคที่กัน สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางเทคนิคจำนวนมากเพื่อช่วยไต้หวันพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นที่ทราบกันดีว่าสหรัฐอเมริกา ชอบที่จะเป็นพันธมิตรและสนับสนุนระบอบเผด็จการภายใต้เจียง ไคเช็กมากกว่าการส่งเสริมประชาธิปไตยหรือการเปิดเสรี

ด้วยมุมมองการประกันความมั่นคงของชาติและการเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ รัฐบาล KMT ได้ดำเนินนโยบายการนำเข้าและทดแทนในอุตสาหกรรม (ISI) ช่วงต้นทศวรรษ 1950 ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา ที่เห็นได้ชัดว่าสนับสนุนการพัฒนานโยบาย ISI และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายให้เป็นนโยบายเพื่อการส่งออก นโยบายเชิงอุตสาหกรรม (EOI) ช่วงปลายทศวรรษ 1950 เมื่อไต้หวันพยายามปรับปรุงดุลการชำระเงินระหว่างประเทศที่ไม่เอื้ออำนวย นโยบาย ISI และ EOI ได้เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของไต้หวันอย่างลึกซึ้งจนถึงต้นทศวรรษ 1970 มูลค่าผลิตภัณฑ์ของภาคเอกชนในการผลิตสูงถึง ร้อยละ 86.2 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในปี 1973 จากที่เพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ 40.3 ในปี 1946 ภาคเอกชนขยายตัว 40.8 เท่าจาก ปี 1952 ถึง 1973 และภาครัฐ 7.4 เท่าในช่วงเวลาเดียวกัน

แม้ว่าไต้หวันจะชอบการพัฒนาแบบยั่งยืนด้วยตนเองซึ่งมีอัตราการเติบโตสูงตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1960 อย่างไรก็ตาม ความท้าทายทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่สำคัญเริ่มปรากฏขึ้นก่อนสิ้นทศวรรษ ในปี 1969 ประธานาธิบดี นิกสัน ได้ประกาศลัทธิกวม (Guam doctrine) ที่จะถอนกองทัพทหารสหรัฐอเมริกา ซึ่งประจำการในเอเชียออกไป ในเดือนกรกฎาคมปี 1971 เขาได้ประกาศการว่าจะไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน (PRC) และในเดือนกุมภาพันธ์ปี 1972 เขาก็ได้ไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน นายกรัฐมนตรีทานากะของญี่ปุ่นก็ตามไปในเดือนตุลาคมปี 1972 และทำให้ความสัมพันธ์กับจีนเป็นปกติ ภายใต้ผลกระทบของนิกสัน ไต้หวันถอนตัวจากองค์การสหประชาชาติในปี 1971 และกลายเป็นหนึ่งในประเทศที่โดดเดี่ยวที่สุดในโลกหลังปี 1972 ที่เลวร้ายยิ่งกว่านั้น วิกฤตการณ์น้ำมันได้ปะทุขึ้นในปี 1973 วิกฤตการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นพร้อมกันส่งผลให้รัฐบาล KMT ดำเนินการปฏิรูปการเมืองภายใน

สำหรับช่วงที่ KMT ผูกขาดอำนาจ “ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียตะวันออก” ของวิเชียร อินทะสี (2561) กล่าวไว้ว่าการเมืองของไต้หวันมีลักษณะสำคัญดังนี้คือ ประการแรก ภายใต้กฎอัยการศึกการก่อตั้งพรรคการเมืองไม่อาจกระทำได้ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการรวมกลุ่มมีลักษณะจำกัดมาก มีความพยายามจัดตั้งพรรคการเมืองในปลายทศวรรษที่ 1950 โดยปัญญาชนที่มา

จากแผ่นดินใหญ่และนักการเมืองไต้หวัน แต่ในทศวรรษที่ 1960 ผู้นำคนสำคัญในการเคลื่อนไหวได้ถูกจับกุม และลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเลือกตั้งกระทำเฉพาะในระดับท้องถิ่น ฉะนั้น การเลือกตั้ง ในระดับท้องถิ่นที่ถือว่าอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกจังหวัด (Provincial Assembly) ส่วนการเลือกตั้งในระดับชาติ ในส่วนของสมาชิกสภาแห่งชาติและสภานิติบัญญัติที่เคยเลือกตั้งที่ผืนแผ่นดินใหญ่เมื่อปี 1947 ก็ไม่ได้จัดการเลือกตั้งขึ้นอีก เหตุผลก็คือต้องรอการยึดครองแผ่นดินใหญ่กลับคืนมา อนึ่งตามหลักการ KMT และสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ ของรัฐต้องแยกจากกัน แต่ในข้อเท็จจริงกลับมีความเหลื่อมล้ำกัน กล่าวคือ บุคคลใดที่ต้องการทำงานในหน่วยงานรัฐบาลระดับส่วนกลางและระดับจังหวัด ต้องเป็นสมาชิก KMT มาก่อน หรือในเวลาต่อมาก็เป็นผู้ที่สนับสนุน KMT

แต่สาเหตุอีกหนึ่งประการที่ทำให้รัฐบาล KMT ยอมเปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ นั้นไม่เพียงแต่เฉพาะหาความชอบธรรมในการปกครองหรือเพื่อส่งเสริมการแทรกแซงของพรรคในองค์กรสังคมเท่านั้น โดยบทความ “Parties, Partisans, and Independents in Taiwan” ของ Ching-hsin Yu (2560) กล่าวว่ากับรัฐบาล KMT ต้องการแรงสนับสนุนจากชาวไต้หวันดั้งเดิมในระดับรากหญ้า ดังนั้นรัฐบาลจึงเปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่น นอกจากนี้จะมีชาวไต้หวันดั้งเดิมที่มีฐานะคาดหวังว่าตนเองจะมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐบาล KMT เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับ KMT เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเอง ฝ่ายรัฐบาล KMT ก็ได้ผลประโยชน์จากชาวไต้หวันดั้งเดิมที่มีฐานะหากชนกการเลือกตั้งท้องถิ่น ก็สามารถกุมอำนาจในพื้นที่นั้นได้ ส่วนชาวไต้หวันดั้งเดิมที่มีฐานะก็ได้รับสิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลมอบให้ แต่การเลือกตั้งท้องถิ่นนี้ทำให้ผู้สมัครที่ไม่ใช่ KMT มีช่องว่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย เราจะเรียกผู้สมัครที่ไม่ใช่ฝ่ายรัฐบาลว่า “ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ”

จากการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีอย่างยาวนานพอสมควรทำให้ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นผลให้ “กลุ่มต่งไว” เริ่มจัดตั้งขึ้นตั้งแต่กลางทศวรรษ 1970 โดยบทความ “The Democratic Progressive Party and Independence: An issue on the back burner” ของ Samia Ferhat Dana (2541) กล่าวว่าตั้งไหวเริ่มดำเนินการตามกระบวนการในการจัดโครงสร้างและหาเหตุผลเข้าข้างตนเองสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวของพวกเขา การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและการเลือกตั้งระดับประเทศบางส่วนเป็นโอกาสสำหรับพวกเขาที่จะลงสมัครนักการเมืองอิสระ เพื่อให้ได้มาซึ่งฐานการสนับสนุนจากประชาชนและเพื่อเผยแพร่ความคิดของพวกเขา สิ่งเหล่านี้ได้แสดงออกมาในนิตยสารที่รัฐบาลมักเซ็นเซอร์บ่อยครั้ง โดยการยึดหลักประชาธิปไตย ต่งไวเรียกร้องให้ยกเลิกกฎอัยการศึก ควรสร้างพหุนิยมทางการเมืองอย่างแท้จริง และชาวจีนแผ่นดินใหญ่และชาวไต้หวันควรได้รับความเท่าเทียมกันในสิทธิและโอกาส การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นโอกาสสำหรับพวกเขาที่จะประณามการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพและการทุจริตที่ดำเนินการโดยหน่วยงานท้องถิ่นที่ภักดีต่อ KMT การเลือกตั้งระดับชาติบางส่วนเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สาธารณรัฐจีนซึ่งยอมจำนนต่อที่นั่งขององค์การสหประชาชาติในปี 1971 ต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน และกำลังพบว่าตนเองโดดเดี่ยวมากขึ้นเรื่อย ๆ ในประชาคม

ระหว่างประเทศ แบบสำรวจนี้เปิดโอกาสให้สมาชิกตั้งไ้ได้เผยแพร่ความคิดของตน ซึ่งประเด็นหลักคือความอยู่รอดและความมั่นคงของประเทศ ความกลัวที่จะถูกผนวกโดยสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ความปรารถนาของสมาชิกฝ่ายค้านในการทำให้เป็นประชาธิปไตยมีมากขึ้น กล่าวคือ เพื่อให้ชาวไต้หวันได้รับการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในชีวิตทางการเมืองระดับชาติของตน พวกเขาเรียกร้องให้รัฐบาลเลิกล้มการกลับไปยึดครองสาธารณรัฐประชาชนจีนใหม่และการรวมประเทศ สำหรับพวกเขาแล้ว ความอยู่รอดของประเทศนั้นขึ้นอยู่กับ การยอมรับและพัฒนาศักยภาพสูงสุดของสังคมไต้หวันเป็นหลัก

ในช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีนก่อตั้งขึ้นในปี 1979 ความต้องการประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นด้วยมิติ "ชาตินิยม" ที่เป็นของไต้หวันโดยเฉพาะ ด้วยความกลัวว่าเกาะนี้จะถูกส่งมอบให้กับพวกคอมมิวนิสต์ ขบวนการตั้งไ้จึงได้พัฒนานโยบายที่ประกาศสิทธิของชาวไต้หวันที่จะตัดสินใจได้อย่างอิสระในอนาคตของตนเอง สมาชิกไม่เพียงแต่กดดันให้นาระบอบประชาธิปไตยมาใช้เท่านั้น แต่ยังต้องเคารพหลักการของการกำหนดตนเองด้วย พวกเขาต้องการให้ประชาคมระหว่างประเทศและเหนือสิ่งอื่นใดที่วอชิงตันยอมรับว่าไต้หวันเป็นหน่วยงานทางการเมืองเป็นอิสระจากรัฐบาลปักกิ่ง และมีสิทธิที่จะปกป้องดินแดนและสถาบันของตนเอง

แม้ว่าในช่วงปลายทศวรรษ 1970 สมาชิกของตั้งไ้ได้เลือกที่จะใช้แนวทางสนับสนุนเอกราชอย่างชัดเจนในเดือนธันวาคมปี 1979 หลังจากเหตุการณ์เกาสง ผู้นำขบวนการตั้งไ้ถูกจับกุมและถูกพิพากษาจำคุกเป็นเวลานาน เพียงผ่านแรงผลักดันของคนรุ่นใหม่ที่มีการเคลื่อนไหวอีกครั้ง ลักษณะดินแดนของจุดมุ่งหมายได้รับการเน้นย้ำอย่างมาก บทความจำนวนมากในสื่อฝ่ายค้านยืนยันว่าไม่มีการเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมกับจีนโดยปริยายเพื่อที่จะอ้างเอกราชบนเกาะ เมื่อเวลาผ่านไป สองฝ่ายก็ก่อตัวขึ้น ฝ่ายฟอร์โมซา (the Formosa faction) มีความเป็นกลางและภักดีต่อกรอบโครงสร้างสถาบันของสาธารณรัฐจีน โดยเรียกร้องให้มีการนำระบอบประชาธิปไตยมาใช้ ฝ่ายนิวเวฟ (the New Wave faction) เป็นกลุ่มหัวรุนแรง และอาศัยหลักการของการกำหนดตนเอง (เรียกร้องให้ยกเครื่องรัฐธรรมนูญ และการสร้างรัฐใหม่ในอนาคต) การแบ่งขบวนการนี้ออกเป็น 2 กลุ่มการเมืองจะยังคงดำเนินต่อไปหลังจากการก่อตั้ง DPP

ในประเด็นเรื่องกิจกรรม และหน้าที่ของตั้งไ้ในการเมืองของไต้หวัน โดยหนังสือ “ไต้หวันจากวันวานถึงวันนี้” ของวิภา อุตมฉินท์ และ จาร์ส น้อยแสงศรี (2529) กล่าวว่าตั้งไ้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านที่แท้จริงทั้งในและนอกสภา และฝ่ายค้านมักอาศัยหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้น เป็นเวทีแสดงทัศนะการเมือง วิพากษ์วิจารณ์การปกครองของรัฐบาล เป็นเหตุให้ถูกสั่งปิดหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ฝ่ายค้านแม้จะรวมตัวเป็นพรรคการเมืองอย่างถาวรไม่ได้ ก็มักจะรวมกันขึ้นในลักษณะเฉพาะกิจเป็นการชั่วคราวก่อนการเลือกตั้ง เพื่อสรรหาตัวผู้สมัครที่เหมาะสม ไม่ให้มีการตัดคะแนนเสียงกันเอง และวางแผนการรณรงค์หาเสียงร่วมกัน ผู้นำฝ่ายค้านซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางคือ นายคัง หนิงเซียง นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมารัฐบาลไต้หวันมีความพร้อมที่จะเผชิญกับการ

ท้าทายและแรงกดดันจากประชาชนที่ต้องการให้มีเสรีภาพประชาธิปไตยมากขึ้น ท่ามกลางวิกฤตที่ภูมิภาคอเมริกาตัดความสัมพันธ์ทางการทูต รัฐบาลไต้หวันกล้าตัดสินใจจัดให้มีการเลือกตั้งในระดับรัฐบาลกลางครั้งใหญ่

หลังจากที่ดำเนินกิจกรรมการเมืองภายใต้กลุ่มตั้งไต้หวันมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง สมาชิกตั้งไต้หวันบางคนได้ตัดสินใจจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา แม้จะอยู่ภายใต้กฎอัยการศึกที่ห้ามจัดตั้งพรรคการเมือง โดยสารนิพนธ์เรื่อง “พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ.1895-2004” ของเมฆพัด อีสระสงคราม (2550) กล่าวว่าในวันที่ 28 กันยายนปี 1986 ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ของตั้งไต้หวันกว่า 130 คนได้นัดพบกันในกรุงเทพฯ และประกาศก่อตั้งพรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า (Democratic Progressive Party- DPP) ขึ้นอย่างเปิดเผย แต่อย่างไรก็ตาม DPP ยังคงมีสถานะภาพเป็นพรรคการเมืองนอกกฎหมาย เพราะการเมืองไต้หวันยังคงอยู่ภายใต้กฎอัยการศึก จนกระทั่งในปี 1987 เมื่อรัฐบาล KMT ยกเลิกการใช้กฎอัยการศึกจึงทำให้ DPP มีสถานะภาพเป็นพรรคการเมืองของไต้หวันอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้การเมืองไต้หวันเริ่มเข้าสู่ระบบการเมืองหลายพรรคซึ่งถือเป็นพัฒนาการขั้นหนึ่งของความเป็นประชาธิปไตย สำหรับนโยบายหลักของ DPP ยังคงยึดถือหลักการของกลุ่มตั้งไต้หวันและขบวนการไต้หวันอิสระ คือ การพัฒนาประชาธิปไตยในทางการเมืองของไต้หวันและการเรียกร้องการปกครองตนเองของชาวไต้หวันดั้งเดิม

หลังจากที่มีสถานะเป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีนโยบายที่เด่นชัดในการปฏิรูปการเมือง ให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น พร้อมกับสนับสนุนการประกาศเอกราชแก่ไต้หวัน DPP จึงเริ่มเป็นที่ดึงดูดให้ปัญญาชนรุ่นใหม่บรรดากลุ่มตั้งไต้หวันและกลุ่มไต้หวันอิสระที่ดำเนินการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เข้ามาเป็นสมาชิกพรรคมากขึ้น แต่จากจำนวนที่นั่งในรัฐสภา ทั้งสภาแห่งชาติ สภานิติบัญญัติ ซึ่ง DPP ยังคงมีอยู่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ KMT กลายเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของ DPP ส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การเป็นแกนนำในการชุมนุมประท้วงรัฐบาลเพื่อต่อต้านการใช้เสียงข้างมากของรัฐบาล KMT ในการครอบงำทางการเมือง รวมถึงเร่งผลักดันการปฏิรูปประชาธิปไตยที่ DPP เห็นว่าดำเนินไปอย่างล่าช้า เช่น ในปี 1990 DPP ได้ประกาศแผนการก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อสนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวในการประกาศเอกราช เพื่อกดดันให้รัฐบาล KMT เร่งดำเนินการปฏิรูปการเมืองให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว รวมถึงต่อต้านการเจรจาเพื่อหาแนวทางการรวมประเทศกับจีนแผ่นดินใหญ่ในทุกรูปแบบ

ประเด็นการสนับสนุนการประกาศเอกราชกลายเป็นประเด็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของ DPP โดยในปี 1991 DPP ได้ปฏิเสธการเข้าร่วมในกระบวนการปฏิรูปการเมืองของสภาแห่งชาติ เนื่องจากไม่พอใจกับการเปิดสมัยประชุมพิเศษของสภาแห่งชาติที่รัฐบาล KMT ได้กำหนดขึ้น ดังนั้นในวันที่ 16 เมษายนปี 1991 สมาชิกทั้งหมดจึงประท้วงด้วยการไม่เข้าร่วมประชุมในสมัยประชุมดังกล่าว พร้อมประกาศเป็นพรรคที่เรียกร้องเอกราชอย่างเป็นทางการและหันมามีบทบาทในการเป็นแกนนำเคลื่อนไหวนอกสภามากขึ้น เช่น การพัฒนารัฐธรรมนูญของไต้หวันขึ้น ในเดือนสิงหาคม การจัดการเดินขบวนสนับสนุนการเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นสาธารณรัฐไต้หวัน การ

สนับสนุนการสมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติภายใต้ชื่อประเทศไต้หวันในเดือนกันยายน และการเดินขบวนเรียกร้องการลงประชามติการแยกตัวเป็นเอกราชของไต้หวันในเดือนตุลาคม

ในระยะแรก การแสดงเจตนาที่แน่วแน่ของ DPP ได้รับการตอบรับจากประชาชนอย่างดี เห็นได้จากที่นั่งในทางการเมืองระดับชาติของ DPP มีเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งประธานาธิบดีหลี่ เต็งฮุยต้องตัดสินใจเรียกนักวิชาการและนักการเมืองชาวไต้หวันหลายคนเข้ามาอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นการรวมประเทศกับจีนแผ่นดินใหญ่ โดยประธานาธิบดีหลี่ เต็งฮุยได้ประกาศจุดยืนอย่างชัดเจนว่า การรวมประเทศกับจีนแผ่นดินใหญ่จะไม่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้อย่างแน่นอน และไต้หวันก็ไม่จำเป็นต้องประกาศเอกราช เพราะในความเป็นจริงไต้หวันเป็นประเทศเอกราชอยู่แล้วนับตั้งแต่ปี 1949 คำประกาศดังกล่าว ทำให้กลยุทธ์ในการนำประเด็นการประกาศเอกราชของไต้หวันมาเป็นประเด็นกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมแก่ชาวไต้หวันของ DPP ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เห็นได้จากการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาแห่งชาติในเดือนธันวาคมปี 1991 DPP ได้จำนวนที่นั่งเพียง 66 ที่นั่งจากจำนวน 327 ที่นั่งหรือ เพียงร้อยละ 24 ของจำนวนที่นั่งทั้งหมดในขณะที่ KMT ได้จำนวนที่นั่งถึง 254 ที่นั่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของที่นั่งทั้งหมด แม้ว่าจะได้จำนวนที่นั่งเพิ่มขึ้นแต่คะแนนเสียงที่ได้ต่ำกว่าความคาดหมายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติในปี 1991 ทำให้ DPP ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายของพรรคใหม่ โดยหันมาใช้การประชุมในสภาเป็นสถานที่แสดงความคิดเห็นแทนที่จะใช้วิธีการจัดการชุมนุมดังเช่นที่ผ่านมา และหันมาให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหา ภายในประเทศมากขึ้น โดยการออกโครงการรณรงค์ “3 ต่อต้าน, 3 ต้องการ (three antis, three demands)”

ในส่วนของ KMT หลังจากที่ได้ชัยชนะเกินความคาดหมายในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาแห่งชาติในปี 1991 ก็ได้พยายามหันมาให้ความสนใจกับการนำเสนอนโยบายเงินเดียว ด้วยการเสนอรูปแบบการรวมกับจีนแผ่นดินใหญ่ภายใต้การเมืองระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นประเด็นที่อ่อนไหวมากในสังคมไต้หวัน ส่งผลให้การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภานิติบัญญัติในปี 1992 KMT ได้คะแนนเสียงต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้อย่างมากกล่าวคือได้เพียง 96 ที่นั่งจาก 161 ที่นั่ง ในขณะที่ DPP ได้คะแนนเสียงเพิ่มขึ้นเป็น 50 ที่นั่งจาก 161 ที่นั่ง

ประสบการณ์จากที่ได้คะแนนเสียงต่ำกว่าที่คาดไว้ของ DPP ในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาแห่งชาติในปี 1991 ซึ่งมีสาเหตุจากความเบื่อหน่ายของประชาชนที่มีต่อบทบาทนอกสภาของ DPP ในขณะที่ KMT ก็ประสบกับสถานการณ์เดียวกันในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภานิติบัญญัติในปี 1992 โดย KMT ได้คะแนนเสียงน้อยกว่าที่คาดไว้ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากการนำเสนอเงินเดียว ทำให้ KMT และ DPP เริ่มที่จะปรับเปลี่ยนนโยบายให้เข้ากับความต้องการของประชาชนมากขึ้น โดยเน้นไปที่การปฏิเสธรวมประเทศกับรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่

หลังจากการปรับนโยบายโดยหันมาให้ความสนใจกับปัญหาในประเทศมากขึ้น ในปี 1991 DPP ก็ได้รับคะแนนนิยมมากขึ้นตามลำดับทั้งในการเมือง ระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่น DPP ประสบความสำเร็จสูงสุดหลังจากที่นายเฉิน สู่เปี่ยนได้รับเลือกตั้งเป็นผู้นำการนครไทเปในปี 1994 ซึ่งถือเป็นชัยชนะครั้งแรกในตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญของไต้หวันในประวัติศาสตร์ของ DPP ต่อ KMT

คะแนนนิยมของ DPP มีเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากจำนวนที่นั่งในสภานิติบัญญัติที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 1995 เป็นต้นมา และในปี 1997 สมาชิก DPP ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าการเมืองและผู้ว่าการท้องถิ่นมากกว่า KMT เป็นครั้งแรก

หลังจากปี 1993 สมาชิก DPP ได้รับการเลือกตั้งเข้าสู่การเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ DPP เริ่มเข้ามามีบทบาทในรัฐสภามากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในปี 1996 เฝิง หมิงหมิ่นซึ่งเป็นแกนนำของ DPP คนสำคัญได้เสนอความเห็นต่อสมาชิก DPP หลังจากการพ่ายแพ้การเลือกตั้งประธานาธิบดีได้หัวว่า ในปัจจุบันนโยบายของ DPP แทบจะไม่มีแตกต่างจาก KMT DPP จึงเริ่มปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการหาเสียงกับประชาชน โดยหันมาต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และเน้นในประเด็นความโปร่งใสในทางการเมืองซึ่งเป็นปัญหาภายในประเทศมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การได้ชัยชนะอย่างต่อเนื่องในการเลือกตั้งของ DPP ตั้งแต่ปี 1993 เกิดขึ้นจาก 3 ประเด็นสำคัญ คือ นโยบายและการดำเนินกิจกรรมของพรรคที่ตอบสนองความต้องการของชาวไต้หวัน ความตกต่ำของ KMT ทั้งจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และความแตกแยกภายในพรรคชาตินิยมจีน

เมื่อไต้หวันเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายต่าง ๆ ได้แข่งขันกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายทางการเมืองและให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในไต้หวันมาสนับสนุนพรรคของตนเอง และ DPP เองก็ได้ใช้ประเด็นเหล่านี้ในการหาเสียงให้แก่พรรคตนเอง จนสามารถชนะเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2000 ได้โดยบทความ “Issues, Political Cleavages, and Party Competition in Taiwan” ของ Sheng-yuan Sheng และ Hsiao-chuan (Mandy) Liao (2560) กล่าวว่าชนชั้นนำ DPP วางกรอบประเด็นปัญหาและดึงดูดความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในไต้หวัน ด้วยเหตุนี้ DPP จึงค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นพรรคฝ่ายค้านที่แข็งแกร่ง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งประมาณร้อยละ 30 ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 หลังการปฏิรูปการเมืองและการแก้ไขแนวปฏิบัติทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรม พรรคต้องเผชิญกับความท้าทายในการค้นหาประเด็นใหม่เพื่อดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนที่มากขึ้น ในกระบวนการวิวัฒนาการของประเด็น ชนชั้นนำของต่งไว่ (กองกำลังที่ไม่ใช่ KMT และผู้บุกเบิก DPP ก่อนปี 1986) ชนชั้นนำต่งไว่และ DPP พยายามค้นหาประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการเติบโตและความแข็งแกร่งของกลุ่มอย่างมีกลยุทธ์ ยิ่งไปกว่านั้นยังได้วางกรอบและจัดการปัญหาเพื่อระดมมวลชน ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 ชนชั้นนำของต่งไว่ และ DPP ได้ใช้ประโยชน์จากประเด็นสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การปฏิรูปการเมือง สวัสดิการสังคมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และความเป็นเอกราชของไต้หวัน ซึ่งประเด็นการปฏิรูปการเมืองและความเป็นเอกราชของไต้หวันค่อนข้างมีประสิทธิภาพมากกว่าอีกสองประเด็นในแง่ของวิวัฒนาการของประเด็น ในช่วงต้นทศวรรษ 1980 ชนชั้นนำต่งไว่และ DPP ใช้ประเด็นการปฏิรูปการเมืองเพื่อท้าทายรัฐบาล KMT และดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หลังจากการปฏิรูปการเมืองบรรลุผล ชนชั้นนำของ DPP ได้เปลี่ยนไปใช้ประเด็นเรื่องเอกราชและการรวมชาติ และทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนเอกราชของไต้หวันตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 ความสำเร็จของ

การจัดการประเด็นต่าง ๆ เพื่อระดมมวลชนได้ขยายฐานสนับสนุนของ DPP ในทศวรรษ 1980 และ 1990 และนำ DPP ขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีในปี 2000 และ 2004 ประเด็นการแข่งขันของพรรคต่าง ๆ ในไต้หวันมีดังนี้

1. ประเด็นการปฏิรูปกับเสถียรภาพ

ประเด็นการปฏิรูปกับเสถียรภาพเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในทศวรรษ 1980 ระหว่างการเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยของไต้หวัน ชาวไต้หวันไต้หวันบางคนกังวลเกี่ยวกับความไม่มั่นคงเนื่องจากการปฏิรูปทางการเมืองที่รวดเร็วและรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะอยู่ฝ่าย KMT ในขณะที่ผู้ที่ทำการปฏิรูปการเมืองมีแนวโน้มที่จะอยู่ฝ่าย DPP อย่างจริงจังมากขึ้น การสำรวจที่ดำเนินการในปี 1991 เกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญที่สุดในประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 36.4 กล่าวถึงโครงสร้างทางการเมือง ร้อยละ 14.2 กล่าวถึงสถานะชาติและอัตลักษณ์ประจำชาติ ในขณะที่เพียงร้อยละ 9.3 กล่าวถึงการกระจายความมั่งคั่ง

ฝ่ายค้านพยายามอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมการปฏิรูปการเมืองและได้รับชื่อเสียงว่าเป็นนักปฏิรูป มีหลายประเด็นในวาระการปฏิรูปตั้งแต่กลางทศวรรษ 1980 ถึงต้นทศวรรษ 1990 รวมถึงการยกเลิกการใช้กฎอัยการศึกในปี 1987 การยุติบทบัญญัติชั่วคราวที่มีผลบังคับใช้ในช่วงการระดมพลระดับชาติเพื่อปราบปรามกบฏคอมมิวนิสต์ และการกลับมาใช้โครงสร้างรัฐธรรมนูญตามปกติในปี 1991 การเลือกตั้งผู้แทนระดับชาติอย่างเต็มรูปแบบในปี 1992 เป็นการลงคะแนนเสียงของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีเมืองไทเปและเมืองเกาสงในปี 1994 และการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงในปี 1996 แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่และเชิงโครงสร้างจะบรรลุผลสำเร็จ DPP ยังคงมีบทบาทเป็นนักปฏิรูปและหันความสนใจไปที่การปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ การปฏิรูปเหล่านี้รวมถึงต่อต้านการทุจริตต่อต้านอาชญากรรม การปฏิรูปรัฐธรรมนูญ การจัดการกับทรัพย์สินของ KMT และนโยบายสวัสดิการสังคม

2. ปัญหาการกระจายความมั่งคั่ง

ประเด็นเรื่องการกระจายความมั่งคั่งไม่สำคัญนักในการแข่งขันของพรรคในไต้หวัน แต่ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 ทั้งสองพรรคและผู้สมัครต่างเน้นย้ำประเด็นการกระจายความมั่งคั่งอย่างเข้มข้นมากกว่าเมื่อก่อน สิ่งนี้เชื่อมโยงกับเชื้อชาติซึ่งเป็นความแตกแยกทางสังคมที่สำคัญที่สุดในไต้หวัน เมื่อรัฐบาล KMT ย้ายไปไต้หวันในปี 1949 ชาวจีนแผ่นดินใหญ่จำนวนมากที่ทำงานให้กับกองทัพ ภาครัฐ และภาคการศึกษาได้อพยพมาที่ไต้หวันพร้อมกับรัฐบาล ข้าราชการส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ ดังนั้นนโยบายสวัสดิการสังคมของ KMT ในยุคแรกจึงเน้นไปที่กลุ่มเหล่านี้มากขึ้นเพื่อรวมเครื่องมือปกครองเข้าด้วยกัน ในปี 1987 DPP ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ได้จัดตั้งแผนที่มีจุดประสงค์เพื่อสร้างพันธมิตรกับองค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเผชิญหน้ากับรัฐบาล KMT ในการตอบสนองต่อการปฏิรูปการเมืองและการทำทนายนโยบายสวัสดิการแบบอนุรักษ์นิยม และหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในไต้หวัน

ปัญหาการกระจายความมั่งคั่งทำให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้นหลังจากทศวรรษ 1980 เนื่องจากความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจนเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลงทางชนชั้นตั้งแต่ต้นปี 1990 DPP ไม่เพียงส่งเสริมกฎหมายการกระจายความมั่งคั่งเท่านั้น แต่ยังค้นหาสมรภูมิใหม่ในประเด็นการกระจายความมั่งคั่งเพื่อดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเลือกตั้งสภานิติบัญญัติ ปี 1992 ผู้สมัครคนหนึ่งได้หาเสียงเรื่องเงินบำนาญสำหรับผู้สูงอายุและได้รับชัยชนะครั้งสำคัญ ต่อมาในปี 1993 การเลือกตั้งสภามณฑลไต้หวัน และนายเทศมนตรี ผู้สมัคร DPP หลายคนสนับสนุนเงินบำนาญสำหรับผู้สูงอายุ เมื่อผู้สมัคร DPP ได้รับการเลือกตั้ง พวกเขารักษาคำมั่นสัญญาและมอบเงินจำนวน 3,000 ดอลลาร์ไต้หวันให้กับผู้อาวุโส แม้ว่าการจ่ายเงินเหล่านี้จะทำไมนานในหลายมณฑลเนื่องจากปัญหาทางการคลัง

อย่างไรก็ตาม KMT ก็เข้าแข่งขันกับ DPP เพื่อชิงประเด็นดังกล่าว ด้วยกังวลว่า DPP อาจใช้เครดิตทั้งหมดสำหรับการสนับสนุนการออกกฎหมายว่าด้วยสวัสดิการสังคม ซึ่ง KMT ไม่เพียงแต่เริ่มเสนอโครงการประกันสุขภาพแห่งชาติเท่านั้น แต่ยังพยายามดิ้นรนที่จะเสนอนโยบายเงินอุดหนุนสำหรับผู้สูงอายุในแบบฉบับของตนเอง⁵

3. ประเด็นการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมกับเศรษฐกิจ

ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 ประชาชนชาวไต้หวันเริ่มสังเกตเห็นความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การปกครองของ KMT ได้เน้นย้ำถึงการพัฒนา ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นความสำคัญสูงสุด โดยเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาสิ่งแวดล้อม การประท้วงการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษอย่างหนักของ KMT ได้มีการจัดตั้งกลุ่มปกป้องสิ่งแวดล้อมหลายกลุ่มขึ้นเพื่อเผชิญหน้ากับรัฐบาล KMT DPP มีบทบาทสำคัญในการประท้วง ในปี 1986 ชาวลู่ก้ง ถูกระดมให้ต่อต้านการลงทุนของ DuPont ที่ได้รับการรับรองจากรัฐบาล KMT

การประท้วงครั้งนี้ทำให้ DuPont ถอนโครงการจัดตั้งโรงงานเคมีในลู่ก้ง เหตุการณ์นี้กระตุ้นให้เกิดการประท้วงต่อต้านมลพิษหลายครั้งในปีต่อ ๆ มา ปี 1991 เมื่อรัฐบาล KMT ตัดสินใจสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แห่งที่ 4 ในกงเหลียว ชาวกงเหลียวจำนวนมากถูกระดมให้คัดค้านนโยบายนี้โดยการประท้วงและนั่งลงที่สถานที่ตั้งของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่จะสร้าง มีการปะทะอย่างรุนแรงกับตำรวจ และการเสียชีวิตของตำรวจ ทำให้เหตุการณ์ดังกล่าวได้รับความสนใจทั่วประเทศ จากนั้นเป็นต้นมา การประท้วงร่วมกับโครงการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แห่งที่ 4 การแบ่งขั้วที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่สนับสนุนสิ่งแวดล้อมและกลุ่มโปรนิวเคลียร์ ทำให้กลุ่มแรกมีความสอดคล้องที่ใกล้ชิดกับ DPP ซึ่งเพิ่มพลังให้ฐานการสนับสนุนโดยการระดมผู้คนที่ใส่ใจการปกป้องสิ่งแวดล้อม

⁵ Sheng, S., & Hsiao-chuan (Mandy) Liao. (2560). *Issues, Political Cleavages, and Party Competition in Taiwan*. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp.98-138). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.8>

ดังนั้นประชาชนจึงมองว่า DPP ให้ความสำคัญการปกป้องสิ่งแวดล้อมมากกว่า KMT ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ

4. ปัญหาเอกราชกับการรวมชาติ

เมื่อประเด็นเรื่องเอกราชของไต้หวันถูกหยิบยกขึ้นมาในเวทีการเมือง ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับความแตกแยกทางสังคมที่สำคัญที่สุดของไต้หวัน เชื้อชาติ และอัตลักษณ์ของจีนกับไต้หวัน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถรับรู้ได้ง่าย และกระตุ้นอารมณ์ส่วนสำคัญต่าง ๆ ประชาชนชาวไต้หวัน

แม้ว่า DPP จะสนับสนุนความเป็นเอกราช แต่จุดยืนของตนในสเปกตรัมความเป็นเอกราชกับการรวมชาติได้เปลี่ยนไปในช่วงเวลาต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ในปี 1991 มีความกระตือรือร้นที่จะเรียกร้องตำแหน่งเอกราชของไต้หวัน DPP ผ่านมาตราเอกราชของไต้หวันเพียงสองเดือนก่อนการเลือกตั้งสภาแห่งชาติ สำนักงานใหญ่ของ DPP ได้ออกโฆษณาแบบเต็มหน้าและแบบบทความหลายฉบับว่าเหตุใดจึงสนับสนุนสาธารณรัฐไต้หวันที่มีอำนาจอธิปไตยและเป็นเอกราช อย่างไรก็ตามในการเลือกตั้งปี 1992 ได้รับคะแนนน้อยกว่าการเลือกตั้งปกติ ในการเลือกตั้งสภานิติบัญญัติครั้งต่อไปปี 1992 โดยคำนึงถึงว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งของไต้หวันไม่ค่อยสบายใจกับจุดยืนที่ต่างไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิงต่อเอกราชของไต้หวัน DPP ได้รวมเอาความเป็นเอกราชของไต้หวันไว้ในรูปแบบที่เจือจางกว่าและเน้นย้ำประเด็นนี้ คำว่า "สาธารณรัฐไต้หวัน" หายไปจากโฆษณา และคำว่า "เอกราชของไต้หวันที่เจือจาง" ในระดับปานกลางเข้ามาแทนที่ "เอกราชของไต้หวันบริสุทธิ์"

ปี 1996 เฝิง หมิงหมิ่น ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดี DPP ที่เน้นเอกราช ได้สร้างสโลแกนหาเสียงว่า "ต้องการเอกราช คัดค้านการรวมชาติ รักสันติภาพ" อีกครั้ง คำมั่นสัญญานี้ย้าย DPP ไปยังตำแหน่งที่แสวงหาเอกราชที่รุนแรงยิ่งขึ้น ทำให้ปี 1996 ประชาชนมองว่า DPP เป็นพรรคสุดโต่งในเรื่องเอกราชกับการรวมชาติ DPP ได้เพียง ร้อยละ 23.1 ของคะแนนเสียงทั้งหมดในปี 1996 ความพ่ายแพ้อย่างรุนแรงนี้ยังคงดำเนินต่อไปในการเลือกตั้งสภานิติบัญญัติปี DPP ได้รับคะแนนเสียงร้อยละ 29.6

ความพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องทำให้ DPP พิจารณาจุดยืนของตนในประเด็นเรื่องเอกราชกับการรวมชาติอีกครั้ง ก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2000 DPP พยายามใช้จุดยืนที่เป็นศูนย์กลางในประเด็นความเป็นเอกราชและโน้มน้าวผู้มีสิทธิเลือกตั้งของไต้หวันว่าสามารถจัดการกับความสัมพันธ์ข้ามช่องแคบได้ ประการแรก DPP ผ่านมติเกี่ยวกับอนาคตของไต้หวัน ซึ่งกลับไปสู่หลักการดั้งเดิมของการกำหนดตนเองของไต้หวัน ขั้นตอนที่สองคือสุนทรพจน์ของเฉิน สู่เปี่ยน นั่นคือ "The New Central Way" ซึ่งอ้างถึงทางสายกลางที่คลุมเครือในประเด็นความเป็นเอกราชกับการรวมชาติ การเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2000 เฉิน สู่เปี่ยนได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียง ร้อยละ 39.3 ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่นำไปสู่ชัยชนะครั้งนี้คือผู้สมัครสองคน คือ เหลียนชาน และ เจมส์ ช่ง ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่ายสนับสนุนรวมชาติและแยกประเทศ

จะเห็นได้ว่ากว่าที่สมาชิกพรรค DPP จะได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีไต้หวันได้ต้องเผชิญกับข้อจำกัดมากมาย โดยบทความ “The Democratic Progressive Party in 2000: Obstacles and Opportunities” ของ Shelley Rigger (2544) กล่าวว่า หลังจากที่จัดตั้งพรรคอย่างเป็นทางการจนถึงช่วงที่ KMT ยกเลิกกฏอัยการศึก ทำให้ DPP มีสถานะเป็นพรรคที่ถูกกฎหมาย มีการเลือกตั้งระดับประเทศ และตลอดการเลือกตั้งนี้ DPP ไม่เคยได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากทั่วประเทศ และไม่เคยได้ที่นั่งในสภานิติบัญญัติหยวนเกินหนึ่งในสาม ซึ่งมีเหตุผลสองปัจจัยที่อธิบายผลการเลือกตั้งที่น่าผิดหวังของพรรค DPP ได้ดีที่สุดระหว่างปี 1986 ถึง 2000 ประการแรก ระบบการเมืองของไต้หวันรักษารูปแบบที่ไม่เป็นประชาธิปไตยซึ่งทำให้ KMT มีอำนาจเหนือกว่าคู่แข่ง ประการที่สอง ประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ของ DPP เน้นการเมืองเชิงอุดมคติและเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งจำกัดความน่าดึงดูดต่อเสียงส่วนใหญ่ในแนวปฏิบัติและอนุรักษ์นิยมของไต้หวัน

2.3 สรุปผลการศึกษาแนวคิดและทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดและทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีแนวทางการศึกษาการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากปัจจัยสำคัญใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ปัจจัยเชิงโครงสร้าง ปัจจัยเชิงตัวแสดง และปัจจัยสุดท้ายอิทธิพลจากภายนอกประเทศ ดังแนวคิดของไชยวัฒน์ คำชู และ นิธิ เนื่องจางค์ (2559) ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน โดยอิงจาก ฮวง เหมาเทียนและชว นเจิงช่วย (2538) Samia Ferhat Dana (2541) และเมฆพัต อิศระสงคราม (2550) โดยกล่าวว่า เศรษฐกิจของไต้หวันในช่วงทศวรรษ 1960 ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดชนชั้นกลางใหม่ชาวไต้หวัน ซึ่งชนชั้นกลางชาวไต้หวันไม่ค่อยพอใจเท่าไรกับการปกครองของ KMT ที่ให้อภิสิทธิ์กับชาวจีนแผ่นดินใหญ่มากกว่า ถัดมาเมื่อ KMT เปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่น ทำให้มีผู้สมัครที่ไม่ใช่ KMT มาลงสมัคร ซึ่งเรียกว่าผู้ลงสมัครเลือกตั้งอิสระ ประกอบกับหลังจากนายเจียง จิงกั๋วเสียชีวิต หลี่ เต็งฮุยขึ้นรับตำแหน่งหัวหน้า KMT ทำให้เกิดความแตกแยกภายในพรรค ส่วนบทบาทผู้ลงสมัครเลือกตั้งอิสระ ก็ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มตั้งไว้ เพื่อทำหน้าที่เรียกร้องให้ KMT ปฏิรูประบอบการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และได้ตัดสินใจจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเป็น DPP และสุดท้ายการสถาปนาทางการทูตระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน การออกจากสมาชิกองค์การสหประชาชาติของไต้หวัน ทำให้รัฐบาล KMT เริ่มทำการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยอย่างจริงจัง

นอกจากนี้วิวัฒนาการของกลุ่มตั้งไว้ที่คอยเรียกร้องให้รัฐบาล KMT ปฏิรูประบอบการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยไม่ได้หยุดแค่การเป็นเพียงกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังพัฒนาไปถึงการจัดตั้ง DPP ขึ้นดังที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ แม้จะอยู่ในช่วงกฏอัยการศึก DPP เป็นพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่โดยไม่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลในขณะนั้น ฉะนั้นกิจกรรมที่ DPP ได้จัดก็คือการเดินทางประท้วงให้รัฐบาลยกเลิกกฏอัยการศึก เรียกร้องประชาธิปไตย ปี 1987 KMT ประกาศยกเลิกกฏอัยการศึก พร้อมทั้งรับรองให้ DPP เป็นพรรคการเมืองถูกกฎหมาย หลังจากเป็นพรรคการเมืองที่ถูกกฎหมาย DPP ต้องการฐานเสียงให้กับตนเองเพื่อที่จะสามารถมีที่นั่ง

ในสถานการณ์บัญญัติ ดังนั้นนโยบายช่วงแรกของ DPP ที่ออกมาจึงเป็นเรื่องการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย และการเรียกร้องเอกราชของไต้หวัน แต่ผลตอบรับไม่เป็นตามที่คาดหวังเท่าไร ฉะนั้น DPP จึงหันมาสนใจกับปัญหาภายในประเทศมากขึ้น เช่น สวัสดิการสังคม ความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจระหว่างชาวไต้หวันพื้นเมืองและชาวจีนแผ่นดินใหญ่ และเรื่องสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่าได้รับเสียงตอบรับอย่างดีเยี่ยมจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนประเด็นการเรียกร้องเอกราช DPP ได้ปรับให้อุดมการณ์เรื่องนี้อยู่ในระดับสายกลางกล่าวคือ ขอให้ไต้หวันคงสถานภาพที่เป็นอยู่ จากสิ่งที่กล่าวไปข้างต้นเป็นผลให้ DPP สามารถคว้าตำแหน่งประธานาธิบดีได้เป็นครั้งแรกในปี 2000 ถือเป็นความสำเร็จระบอบ KMT ที่ปกครองไต้หวันมายาวนาน

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมดทำให้ผู้วิจัยทราบถึงประวัติความเป็นมาของไต้หวันในด้านการเมืองตั้งแต่ช่วงที่เจียง ไคเช็คและ KMT ถอยร่นจากจีนแผ่นดินใหญ่มายังไต้หวัน การรวมตัวกันของกลุ่มตั้งไว้ รวมถึงกิจกรรมการเคลื่อนไหวของกลุ่มตั้งไว้ที่ออกมาเรียกร้องรัฐบาลให้เปลี่ยนแปลงไต้หวันไปสู่ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย การเกิดขึ้นของพรรค DPP ที่ขึ้นมาเป็นพรรคคู่แข่งของ KMT และยังทำให้ทราบถึงกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยของไต้หวันที่ส่วนหนึ่งมาจากบทบาทของกลุ่มตั้งไว้ที่ทำหน้าที่กดดันรัฐบาล KMT และเป็นผู้นำประชาชนลงประท้วงรัฐบาล KMT ทั้งนี้กลุ่มตั้งไว้ก็เคลื่อนไหวทางการเมืองมาตลอดอย่างไม่ย่อท้อแม้เจอกับการขัดขวางของ KMT จนกระทั่งกลุ่มตั้งไว้รวมตัวกันก่อตั้งพรรค DPP แต่กว่าที่ DPP จะเอาชนะ KMT และก้าวขึ้นเป็นประธานาธิบดีของไต้หวันได้ DPP ก็ยังเจอกับข้อจำกัดทางการเงิน นโยบายของพรรคและอำนาจของ KMT ที่มีมายาวนานในไต้หวัน

บทที่ 3 ประวัติศาสตร์ไต้หวัน

3.1 ข้อมูลทั่วไปของไต้หวัน

ไต้หวันเริ่มเป็นที่รู้จักตั้งแต่ราวคริสต์ศตวรรษที่ 16 หรือราว 400 ปีก่อน โดยนักเดินเรือชาวโปรตุเกส ในนามของ Ilha Formosa และในเวลาเพียง 400 ปี ก็พัฒนาตนเองจนกลายเป็นประเทศที่ทันสมัย มีระบบเศรษฐกิจดีในระดับโลก จนได้รับการยกย่องจาก WTO ในปี 2001 ปัจจุบันไต้หวันมีสถานภาพเป็นเขตปกครองตนเองไต้หวัน ภายใต้การปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน และพยายามต่อสู้เรียกร้องเพื่อเป็นประเทศเสรี ในทางวัฒนธรรมไต้หวันต่อสู้เพื่อสร้างความเป็นตัวของตัวเอง หรืออัตลักษณ์ขึ้นใหม่ ภายหลังจากตกเป็นเมืองขึ้นตลอด 400 ปีที่ผ่านมา⁶

ภูมิประเทศ

เกาะไต้หวัน ตั้งอยู่ระหว่างทะเลจีนใต้ห่างจากจีนแผ่นดินใหญ่ประมาณ 160 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะหลัก ๆ ได้แก่ เกาะไต้หวัน หมู่เกาะเผิงหู (Penghu) จินเหมิน (Kinmen) และหมาจู่ (Matsu) และเกาะเล็กอื่นๆ อีกจำนวนหนึ่ง ลักษณะเป็นเกาะทอดยาวจากเหนือสู่ใต้โดยมีแนวเขาอยู่ที่ส่วนกลางของเกาะ จัดอยู่ในเขตภูเขาไฟและแผ่นดินไหว ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 36,000 ตารางกิโลเมตร ทางเหนือติดกับเมืองไอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น ทางใต้กับประเทศฟิลิปปินส์⁷

ภูมิอากาศ

ไต้หวันมีสภาพอากาศค่อนข้างแปรปรวน อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 22 องศาเซลเซียส เนื่องจากภูมิประเทศเป็นเกาะในเขตร้อน ทำให้ค่อนข้างร้อนแต่แดดไม่จัดมากนัก ประกอบกับการที่ถูกล้อมรอบด้วยมหาสมุทรแปซิฟิก

⁶ ขณะที่ “ไต้หวัน” สู้เพื่อเป็นประเทศเสรี เขาสร้างประวัติศาสตร์-อัตลักษณ์ตนเองอย่างไร? เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_7326

⁷ ไต้หวัน. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://globthailand.com/market/%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%AB%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99/>

ทำให้มีอากาศแบบชื้น ช่วงฤดูใบผลิและหนาวอากาศแปรปรวนมาก อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ในช่วง 12-17 องศาเซลเซียส⁸

เชื้อชาติ

ประชากรที่อาศัยบนเกาะ คือ ชาวพื้นเมืองเชื้อสายมาลาโย-โพลีเนเซียน หรือออสโตรเนเซียน มีความคล้ายคลึงกันทางระบบภาษาและวัฒนธรรมกับชาวมาเลย์ในบางส่วนของมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ชาวพื้นเมืองไต้หวันสามารถแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มชาวพื้นเมืองพื้นราบ ประกอบด้วย อามิส (Amis) คาวาลัน (Kavalan) และซัว (Tsou) และกลุ่มชาวพื้นเมืองภูเขาประกอบด้วย ไชซีอิต (Saisiat) ทาโรโกะ (Taroko) บุนนุน (Bunun) พูยุม่า (Puyuma) ไฟหวัน (Paiwan) ยามิ (Yami) หยูไค (Rukai) เทา (Thao) และอตายอล (Atayal) ถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมของชาวพื้นเมืองส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณที่ราบชายฝั่ง เมื่อชาวจีนอพยพมาพวกเขาจึงถอยร่นเข้าไปในตอในมากขึ้น ทั้งนี้ชาวพื้นเมืองพื้นราบมีแนวโน้มที่จะผสมผสานเข้ากับชาวจีนอพยพโดยการแต่งงานได้ง่ายกว่าชาวพื้นเมืองภูเขา⁹

3.2 ไต้หวันยุคก่อนประวัติศาสตร์

ก่อนการอพยพเข้ามาของชาวจีนและชาติตะวันตก ไต้หวันมีมนุษย์อาศัยอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากพบหลักฐานทางโบราณคดีที่เก่าแก่ที่สุดของไต้หวัน คือ ฟอสซิลฟันและชิ้นส่วนกะโหลกศีรษะมนุษย์ซึ่งพบที่ Tainan เมือง Tso-chen อายุราว 20,000-30,000 ปีมาแล้ว แต่มนุษย์กลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประวัติศาสตร์ไต้หวันกลับเป็นพวกออสโตรนีเซียน ซึ่งพบหลักฐานว่าเดินทางเข้ามายังไต้หวันในช่วงปลายยุคหินเก่าและต้นยุคหินใหม่ในราว 5,000 ปีก่อน เชื้อสายของชาวออสโตรนีเซียนในปัจจุบันได้เล่าขานถึงตำนานความเป็นมาของพวกตนไว้มากมาย แต่นักวิชาการเชื่อว่า พวกออสโตรนีเซียนมีต้นกำเนิดอยู่ทางตอนเหนือของพม่า แล้วอพยพไปตามแม่น้ำแยงซีเกียงในจีน ต่อมาจึงเคลื่อนย้ายลงสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเกาะไต้หวันทางทิศตะวันออก อย่างไรก็ตามชาวออสโตรนีเซียนก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้วางรากฐานวัฒนธรรมพื้นเมืองไต้หวันตั้งแต่สมัยหินใหม่ และสืบเนื่องมาทางชนพื้นเมืองดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน จากบันทึกของชาวยุโรปที่เข้ามาในคริสต์ศตวรรษที่ 16 กล่าวว่า

⁸ ไต้หวัน. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก

<https://globthailand.com/market/%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%AB%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99/>

⁹ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแหล่งประมง-โจรสลัด สูดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก

https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

ชนพื้นเมืองมากกว่า 20 เผ่าบนเกาะไต้หวัน แต่ในปัจจุบันหลงเหลืออยู่เพียง 10 เผ่า จำนวนประมาณ 400,000 คน หรือต่ำกว่าร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมดเท่านั้น และส่วนใหญ่ถูกผสมกลมกลืนจนกลายเป็นชาวฮั่นแล้ว¹⁰

3.3 ไต้หวันกับความสัมพันธ์กับตะวันตกปี 1624-1662

นักเดินเรือชาวโปรตุเกสเป็นชาวตะวันตกกลุ่มแรกที่มาถึงไต้หวัน โดยเดินเรือผ่านมาถึงชายฝั่งทิศตะวันออกเฉียงของเกาะเมื่อปี 1544 เรียกเกาะนี้ว่า “ฟอร์โมซา” แปลว่าเกาะที่สวยงาม ส่วนคำว่า “ไต้หวัน” นั้นมาจากคำว่า “Tyawan” เป็นภาษาของชาวมาลาโย-โพลีเนเซียน แปลว่าเกาะเล็ก ๆ หรือสันดอนทางฝั่ง¹¹

ระหว่างปี 1626-1644 ชาวสเปนยึดครองไต้หวัน ในบริเวณทางตอนเหนือของเกาะ คือเมืองต๋านสุ่ย และเมืองจีหลง ส่วนดัตช์เข้ามาตั้งบริษัทอินเดียตะวันออก (VOC) ในปี 1624 ที่เมืองอันผิง แต่ภายหลังดัตช์สามารถขับไล่ชาวสเปนให้ออกจากบริเวณดังกล่าว แล้วเข้าไปปกครองแทนที่สเปน¹² ดัตช์ให้ความสำคัญไต้หวันมาก เพราะเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญบนเส้นทางการค้าระหว่างจีน ญี่ปุ่น และสเปนซึ่งครอบครองฟิลิปปินส์อยู่ในขณะนั้น มิซซันนารีชาวดัตช์เป็นผู้ริเริ่มใช้ “ภาษาเขียน” บนเกาะไต้หวัน โดยการเขียนภาษาพื้นเมืองด้วยอักษรโรมัน และใช้พิมพ์คัมภีร์ไบเบิลเพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของสมัยประวัติศาสตร์ของไต้หวัน¹³

ดัตช์ยังมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจของไต้หวัน จากการผลิตแบบยังชีพให้เป็นการผลิตเพื่อการค้า ดัตช์เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรด้วยการนำข้าวจากอินเดียมาเป็นแรงงานในภาคเกษตรแทนแรงงานคน และชักจูงให้ชาวจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามาปลูกอ้อยในไต้หวัน เพื่อใช้ผลิตน้ำตาลเป็นสินค้าออก ชาวจีนซึ่งอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากจึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้อ้อยและข้าวกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไต้หวัน ต่อมา¹⁴

เมื่อปี 1644 ชาวดัตช์ได้เริ่มทำให้ไต้หวันกลายเป็นดินแดนที่มีความสำคัญ ในฐานะแหล่งส่งออกน้ำตาล เนื้อกวาง เขากวาง รวมถึงพืชที่ใช้ทำเครื่องหวายแก่จีน เพื่อแลกเปลี่ยนกับผ้าไหม เครื่องถ้วยชาม ยารักษาโรค และทองคำ นอกจากนี้ชาวดัตช์ยังใช้ไต้หวันเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนทองคำและเงินกับญี่ปุ่น รวมถึง

¹⁰ ขณะที่ “ไต้หวัน” สู้เพื่อเป็นประเทศเสรี เขาสร้างประวัติศาสตร์-อัตลักษณ์ตนเองอย่างไร? เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_7326

¹¹ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแหล่งประมง-โจรสลัด สูดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

¹² เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). **พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹³ ขณะที่ “ไต้หวัน” สู้เพื่อเป็นประเทศเสรี เขาสร้างประวัติศาสตร์-อัตลักษณ์ตนเองอย่างไร? เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_7326

¹⁴ ขณะที่ “ไต้หวัน” สู้เพื่อเป็นประเทศเสรี เขาสร้างประวัติศาสตร์-อัตลักษณ์ตนเองอย่างไร? เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_7326

เครื่องเทศจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย โดยในช่วง 1624-1662 มีชาวจีนอาศัยอยู่ที่ไต้หวันราว 1,000-1,500 คนเท่านั้น ดังนั้นดัตช์จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานเศรษฐกิจของไต้หวัน และเป็นผู้ชักจูงให้ชาวจีนแผ่นดินใหญ่อพยพมายังไต้หวัน และเกิดการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมจีนกับชนพื้นเมืองมากขึ้น¹⁵

3.4 ไต้หวันกับราชวงศ์ชิงปี 1683-1895

ราชวงศ์หมิงล่มสลายลงทำให้ชาวจีนบางส่วนลี้ภัยมาที่ไต้หวัน และได้ร่วมมือกับชาวพื้นเมืองขับไล่ชาวดัตช์ออกไป ผู้นำคนสำคัญคือ เจิ้ง เจิงกง หรือที่ชาวตะวันตกรู้จักในชื่อ คอกซิงก้า (Koxinga) เจิ้ง เจิงกง ลี้ภัยมาจากแผ่นดินใหญ่ เขาร่วมมือกับชาวจีนและชาวพื้นเมืองบนเกาะที่ได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีภายใต้การปกครองของดัตช์ ช่วยกันขับไล่ชาวดัตช์ออกไปสำเร็จเมื่อปี 1662 จากนั้น ครอบครัวของเจิ้ง เจิงกง มีบทบาทปกครองไต้หวันเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ใน ปี 1683 ราชสำนักชิงได้ผนวกไต้หวันเป็นส่วนหนึ่ง ภายใต้การควบคุมของข้าหลวงประจำมณฑลฝูเจี้ยน¹⁶

ในระยะแรกราชสำนักชิงได้ออกกฎหมายให้ชาวจีนที่ไม่มีภรรยาและไม่มีที่อาศัยเป็นหลักแหล่งบนเกาะให้เดินทางกลับแผ่นดินใหญ่ ผู้ที่จะอยู่ต่อต้องลงทะเบียนเพื่อประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษี ต่อมา ในปี 1684 ได้จำกัดชาวจีนที่จะเดินทางมายังไต้หวันเฉพาะผู้ชายที่ยังไม่ได้แต่งงานเท่านั้น และห้ามชายที่แต่งงานแล้วอพยพครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานที่นี่ ทั้งนี้เพระป้องกันการขยายอำนาจของชาวจีนโดยเฉพาะขุนนางที่ยังจงรักภักดีต่อราชวงศ์หมิง โดยประชากรที่อพยพมายังไต้หวันแบ่งเป็นสองกลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกเป็นชาวจีนจากมณฑลฝูเจี้ยน จากเมืองกวางโจว เฉียนโจว กลุ่มสองเป็นชาวจีนจากมณฑลกวางตุ้ง ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแคะจากเมืองฮุ่ยโจว และเมืองเฉาโจว ราวปี 1684 นายพลเรือชื่อ หลาง ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลไต้หวันขณะนั้น ได้เสนอแนวคิดต่อราชสำนักชิงว่า ไต้หวันเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการป้องกันมณฑลชายฝั่งของจีน หากถูกชาติตะวันตกหรือกบฏยึดครอง อาจใช้เป็นฐานที่มั่นสำคัญในการโจมตีแผ่นดินใหญ่ของจีนได้โดยง่าย แต่ราชสำนักชิงยังคงไม่ได้ให้ความสำคัญกับเกาะแห่งนี้เท่าใดนัก และคงการควบคุมไต้หวันอย่างเข้มงวด ทำให้ระยะต่อมาจึงเกิดกบฏขึ้นบ่อยครั้ง¹⁷

ชาวจีนในไต้หวันและชาวพื้นเมืองต่อต้านการเก็บภาษีและนโยบายการห้ามอพยพของราชสำนักชิง กบฏที่สำคัญ เช่น กบฏจู อี้กู่ ในปี 1721-1722 ราชสำนักชิงปราบกบฏได้สำเร็จ จึงได้เข้มงวดนโยบายมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่ก็นำมาสู่กบฏหมู่บ้านต้าย่าซี และกบฏอู๋ฝูซิง ในปี 1731-1732 หลังปราบกบฏครั้งนี้สำเร็จ ราชสำนักชิงได้เพิ่มทหารประจำการบนเกาะ ทำให้เกิดการรีดไถภาษีและการข่มเหงรังแกผู้หญิงชาวพื้นเมือง ต่อมา ราชสำนักชิง

¹⁵ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

¹⁶ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

¹⁷ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

ได้ปรับนโยบายเสียใหม่ ได้ยกเลิกข้อห้ามการอพยพไปยังไต้หวัน อนุญาตให้ชาวจีนบนเกาะพาคีรอบครัวจากแผ่นดินใหญ่ไปได้ไต้หวันได้ ระหว่างปี 1732-1740 นับเป็นครั้งแรกที่ครอบครัวชาวจีนสามารถอพยพไปยังไต้หวันได้อย่างถูกกฎหมาย จึงทำให้เกิดการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว¹⁸

นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงการจัดเก็บภาษีใหม่ จากแต่เดิมจัดเก็บภาษีในอัตราสูงเพื่อให้ได้ตามกำหนด เปลี่ยนเป็นจัดเก็บภาษีอัตราต่ำ แต่ครอบคลุมประชาชนทั่วทั้งเกาะมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ราชสำนักชิงบริหารจัดการไต้หวันอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษียังเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ชาวจีนและชาวพื้นเมืองไต้หวันลุกฮือก่อกบฏอยู่เนือง ๆ เช่น กบฏหลิน ชวนเหวิน ระหว่างปี 1786-1788 และกบฏไต้ ฉาซุน ระหว่างปี 1862-1864 เกิดกบฏขึ้นบ่อยครั้งจนได้รับสมญาว่า “เกาะแห่งการกบฏ”¹⁹

เดิมที่ราชสำนักชิงไม่ได้ให้ความสำคัญต่อไต้หวันมากนัก ทว่าภายหลังจากจีนแพ้สงครามฝิ่น เมื่อปี 1841-1842 ประเทศเจ้าอาณานิคมทั้งอังกฤษ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และฝรั่งเศส มุ่งความสนใจไปยังไต้หวันมากขึ้น เพราะมีทำเลที่ตั้งดี สามารถใช้เป็นสถานีการค้าหรือท่าเรือได้เช่นเดียวกับเมืองท่าบนแผ่นดินใหญ่ของจีน และชาติตะวันตกยังต้องการใช้ไต้หวันเป็นสถานีการค้าเหมือนถ่านหิน แหล่งส่งออกข้าวและน้ำตาลขนาดใหญ่ที่ค้าขายกับจีนและญี่ปุ่น²⁰

ในปี 1884-1885 เกิดสงครามระหว่างจีนกับฝรั่งเศส เมื่อสงครามยุติ ราชสำนักชิงหันมาตระหนักถึงความสำคัญของไต้หวัน ในปี 1895 จึงยกไต้หวันขึ้นเป็นมณฑลที่ 22 มี หลิว หมิงฉวน เป็นข้าหลวงประจำมณฑลคนแรก ได้รับมอบหมายหน้าที่จากราชสำนักชิง ให้ปกป้องไต้หวันจากการรุกรานของชาติตะวันตก หลิว หมิงฉวน ย้ายเมืองหลวงจากไถหนานมายังไถจง เนื่องจากขัดแย้งกับผู้นำท้องถิ่นในไถหนานระหว่างการสร้างเมืองหลวงที่ไถจง ได้ใช้ไทเปเป็นเมืองหลวงชั่วคราว ทว่าเมื่อมีการเปลี่ยนตัวข้าหลวงประจำมณฑลเป็น เส้า โท่ยเว่ลียน จึงได้ยกเลิกย้ายเมืองหลวงไปที่ไถจง แล้วใช้ไทเปเป็นเมืองหลวงแทน หลิว หมิงฉวน ได้วางรากฐานและพัฒนาไต้หวันสู่ความทันสมัย เขาดำเนินการปฏิรูปการจัดเก็บภาษี จัดการศึกษาแบบตะวันตก สร้างรถไฟเชื่อมระหว่างเมืองจีหลงและเมืองซินจู๋ วางระบบไปรษณีย์ และโทรเลข นับเป็นความทันสมัยที่เข้ามาเปลี่ยนโฉมไต้หวันอย่างรวดเร็ว²¹

¹⁸ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่นินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

¹⁹ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่นินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

²⁰ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่นินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

²¹ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่นินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

3.5 ได้หวันกับการตกเป็นอาณานิคมญี่ปุ่นปี 1895-1945

ตั้งแต่ช่วงปฏิรูปสมัยเมจิ (ปี 1871) จีนกับญี่ปุ่นมีข้อพิพาทในกรณีไต้หวัน เมื่อเรือประมงของชาวริวกิว อับปาง ลูกเรือพลัดขึ้นมายังไต้หวัน แต่ถูกชาวพื้นเมืองไต้หวันสังหารไป 45 คน ญี่ปุ่นเรียกร้องให้จีนชดใช้ค่าเสียหาย แต่จีนปฏิเสธ โดยอ้างว่าเกาะริวกิวก็อยู่ภายใต้การปกครองของจีน เพราะกษัตริย์ริวกิวยังคงถวายบรรณาการมายังราชสำนักชิงมาโดยตลอด ดังนั้นเกาะริวกิวจึงเป็นดินแดนในความคุ้มครองของจีน²²

ความสำเร็จของการปฏิรูปเมจินำมาสู่ชัยชนะของญี่ปุ่นในสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 1 เมื่อปี 1894-1895 ขบวนการของสงครามครั้งนี้เกิดจากการแย่งชิงราชอาณาจักรเกาหลีที่อยู่ใต้การปกครองของจีน ความพ่ายแพ้ของกองทัพราชวงศ์ชิงนำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ ปี 1895 คาบสมุทรเกาหลีจึงตกอยู่ในอำนาจของญี่ปุ่น นอกจากนี้จีนยังสูญเสียไต้หวัน เกาะเผิงหูและคาบสมุทรเหลียวตง²³ ให้กับญี่ปุ่นด้วย ทำให้ญี่ปุ่นเข้าครอบครองไต้หวันนานถึง 50 ปี ตั้งแต่ปี 1895-1945²⁴

เมื่อเข้าครอบครองไต้หวันในช่วงแรก ญี่ปุ่นถูกต่อต้านอย่างรุนแรง แต่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ด้วยกำลังทหาร สามารถจัดตั้งรัฐบาล และกองกำลังตำรวจเพื่อรักษากฎหมายอย่างเข้มงวด ญี่ปุ่นพยายามใช้นโยบายที่โอนอ่อนผ่อนตามในการปกครองไต้หวัน และจารีตต่าง ๆ ในวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองด้วยสาเหตุของความโอนอ่อนนี้ เกิดจากความต้องการที่จะผนวกไต้หวันเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการบรรพตญี่ปุ่นอย่างถาวร ญี่ปุ่นปกครองไต้หวันอย่างจริงจัง แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านการปกครอง บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ภายใต้กฎหมายชื่อว่า “กฎหมาย 63” ให้สัญชาติญี่ปุ่นแก่ชาวไต้หวัน บังคับให้ชาวไต้หวันแสดงความจงรักภักดีต่อจักรพรรดิญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นการผลักดันให้ชาวจีนเข้าสู่ระบบของการเป็นสมาชิกโดยตรงของรัฐ แทนที่การยึดโยงระบบครอบครัว สมาคม ตระกูลแซ่ แม้จะมีการต่อต้าน แต่ภายหลังได้ส่งผลต่อการสร้างสำนึกร่วมกันของไต้หวันให้เป็นหนึ่งเดียวกัน²⁵ และญี่ปุ่นยังได้ทำลายวัฒนธรรมพื้นเมืองด้วยการออกกฎหมายควบคุม บังคับใช้หลักสูตรการศึกษาของญี่ปุ่น ประกาศห้ามใช้ภาษาท้องถิ่น และห้ามประกอบพิธีกรรม หรือประเพณีพื้นเมือง ผลคือชาวไต้หวันเริ่มปฏิเสธความเป็นตัวของตัวเอง ด้วยการเปลี่ยนชื่อเป็นภาษาญี่ปุ่น แต่งกายแบบญี่ปุ่น และกินอาหารญี่ปุ่น²⁶

²² “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแหล่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

²³ ครอบรอบ 90 ปี ญี่ปุ่นรุกรานจีน. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/117834>

²⁴ ปีติ ศรีแสงนาม. (2561). 7 บทเรียนการพัฒนาไต้หวัน. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.the101.world/7-lessons-from-taiwan-to-thailand/>

²⁵ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

²⁶ ขณะที่ “ไต้หวัน” สู่เพื่อเป็นประเทศเสรี เขาสร้างประวัติศาสตร์-อัตลักษณ์ตนเองอย่างไร? เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_7326

ญี่ปุ่นวางระบบการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นใหม่ แบ่งออกเป็น 5 จังหวัดกับ 3 อำเภอ แต่ละจังหวัดมีสภาจังหวัด สมาชิกครึ่งหนึ่งมาจากการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจำกัดเฉพาะเพศชายอายุเกิน 25 ปี และจ่ายภาษีอย่างน้อย 5 เยนต่อปี สมาชิกอีกครึ่งมาจากการแต่งตั้งของญี่ปุ่น แต่สภาจังหวัดก็ไม่มีอำนาจเท่าใดนัก อำนาจยังคงอยู่ที่ข้าหลวงประจำมณฑล ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ญี่ปุ่นปกครองได้วัน เสมือนปกครองด้วยระบอบเผด็จการทหาร เพราะข้าหลวงประจำมณฑลชาวญี่ปุ่น ส่วนใหญ่รับราชการทหาร²⁷

ด้านเศรษฐกิจ ได้วันเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญต่อญี่ปุ่น ทั้งน้ำตาล ข้าว ชา และน้ำมันการบูร และยังเป็นตลาดขายสินค้าจากญี่ปุ่น เช่น ปุ๋ยและสิ่งทอ ญี่ปุ่นได้พัฒนา จัดสรร และปฏิรูปที่ดินเสียใหม่ รวมถึงจัดเก็บภาษีที่ดินให้เป็นระบบ เพื่อเร่งสร้างพื้นที่เกษตรกรรม โดยภายหลังจากการสร้างเขื่อนจยาหนานแล้วเสร็จ ใน 1930 ได้เพิ่มพื้นที่ชลประทานครอบคลุมร้อยละ 64 ของพื้นที่การเกษตร เพิ่มการปลูกข้าวขึ้นกว่าร้อยละ 74 นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังพัฒนาเกษตรกรรมแนวใหม่ ปรับปรุงสายพันธุ์อ้อยจนทำให้ในช่วงปี 1905-1935 พื้นที่การปลูกอ้อยเพิ่มถึงร้อยละ 500 การส่งออกน้ำตาลก็เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ ปี 1937 ได้วันกลายเป็นผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่อันดับที่ 7 ของโลก²⁸

การอุตสาหกรรมก็ได้รับการส่งเสริมเช่นกัน โดยมีกลุ่มไชบัตสุเป็นผู้ควบคุม ไม่ว่าจะเป็นการผลิตข้าวและอ้อย การค้าข้าวและน้ำตาล และการทำเหมืองแร่ โดยใช้ได้วันเป็นฐานอุตสาหกรรมเพื่อขยายอำนาจของญี่ปุ่นไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงทศวรรษที่ 1920 ญี่ปุ่นยังพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคหลายอย่าง เช่น ถนน ท่าเรือ โทรเลข รถไฟ โดยเฉพาะขยายเส้นทางรถไฟจากเมืองจีหลงมายังไทเป ซึ่งอยู่บริเวณตอนเหนือ และใน 1908 ขยายเส้นทางรถไฟไปจนถึงเมืองเกาสง ซึ่งอยู่บริเวณตอนใต้²⁹

ด้านการศึกษา จัดการศึกษาสมัยใหม่ ตั้งโรงเรียนสามัญ แทนที่การศึกษาแบบขงจื้อ และการศึกษาแบบเอกชนจีนหรือโซโบ ใช้ภาษาญี่ปุ่นในการเรียนการสอน พูด อ่าน ฟัง เขียน เปิดโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับผู้หญิง โดยเฉพาะ พัฒนาการศึกษายาอาชีพ เช่น แพทย์ เกษตรกร การค้า แต่ละสายอาชีพมีระยะเวลาการศึกษาต่างกัน ไปและตรงตามความต้องการของญี่ปุ่น โดยรวมแล้วมีจุดประสงค์หลักคือ ใช้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นวัฒนธรรมหลักของได้วัน³⁰

²⁷ “ได้วัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่วันแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

²⁸ “ได้วัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่วันแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

²⁹ “ได้วัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่วันแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³⁰ “ได้วัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่วันแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

การพัฒนาไต้หวันเหล่านี้ ทำให้ระบบสังคมดั้งเดิมของชาวจีนหรือชาวไต้หวันค่อย ๆ ถูกลดบทบาทลง จากสังคมจารีต ที่มีคติไม่ทันสมัย ใช้ระบบตระกูล มีความเป็นกลุ่ม เป็นพรรคพวกสูง นำไปสู่สังคมทันสมัย ทำลายความคิดเก่า ทำลายความไม่ลงรอยระหว่างชาวไต้หวันกลุ่มต่าง ๆ สร้างความรู้ ความก้าวหน้า และวิทยาการแก่ชาวจีนรุ่นใหม่ จึงทำให้เกิดสำนึกแบบใหม่ขึ้น และจะทำให้เกิดแนวคิดชาตินิยมในการต่อต้านญี่ปุ่นในช่วงเวลาต่อมา³¹

แม้ญี่ปุ่นจะเข้ามาพัฒนาความทันสมัยต่าง ๆ ให้แก่ไต้หวัน แต่กระแสการต่อต้านญี่ปุ่นก็มีมาอย่างต่อเนื่อง จากความไม่พอใจการเลือกปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมระหว่างชาวไต้หวันและชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในไต้หวัน ชาวไต้หวันหลายกลุ่มและนักศึกษาปัญญาชนต่อต้านญี่ปุ่นในหลายวิถีทาง แต่ก็ถูกปราบปรามลงไปได้³²

ผลสำคัญของขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านญี่ปุ่นคือ การคิดค้นประดิษฐ์ระบบการเขียนแบบไต้หวัน (ไท-ออน-อ้าว Tâi-oân-oē) หรือ ไต้หวันฮวา (Taiwanhua) โดยปัญญาชนชาวไต้หวันดัดแปลงตัวเขียนและระบบการเขียนในภาษาจีนแมนดารินประยุกต์กับการออกเสียงในภาษาฮอกโล (Honklo) ซึ่งใกล้เคียงกับภาษาจีนฮกเกี้ยน รวมทั้งการฟื้นฟู เชียงฉู หรือ วรรณกรรมพื้นบ้านของไต้หวัน ในต้นทศวรรษ 1930 เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกับจีนแผ่นดินใหญ่ ไม่ให้ชาวไต้หวันกลายเป็นคนต่างชาติในความรู้สึกของชาวจีนตามนโยบายที่ญี่ปุ่นพยายามสร้างขึ้น³³

ทว่า ชาวไต้หวันบางกลุ่มก็พอใจต่อการปกครองของญี่ปุ่น เช่น แพทย์ ครู พวกเชี่ยวชาญเทคโนโลยี และผู้ที่ได้รับการศึกษาแบบญี่ปุ่น คนกลุ่มนี้ได้กลายเป็นเศรษฐีใหม่ เป็นชนชั้นนำในสังคม แทนที่ชาวไต้หวันในสมัยราชวงศ์ชิง ซึ่งเป็นพวกขุนนาง พ่อค้า เจ้าของที่ดิน หรือผู้คงจารีตแบบจีน ชาวไต้หวันกลุ่มนี้มีแนวคิดต่อต้านจีนแผ่นดินใหญ่ และมีความต้องการแยกตัวเป็นเอกราชในเวลาต่อมา³⁴

ปัญญาชนคนสำคัญคือ เฝิง หมิงหมิ่น³⁵ เขาได้รับการศึกษาแบบญี่ปุ่น มีแนวคิดต่อต้านการรวมประเทศกับจีน สนับสนุนเอกราชของไต้หวัน รับแนวคิดของโจเซฟ เออร์เนสต์ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชาติในรูปแบบไต้หวัน ภายใต้ข้อสรุปที่ว่า “ความเป็นชาติสมัยใหม่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานอยู่ภาษาร่วมกัน วัฒนธรรมร่วมกัน หรือ

³¹ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³² “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³³ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³⁴ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³⁵ เฝิง หมิงหมิ่น เป็นผู้ดำเนินการเรียกร้องประชาธิปไตยของกลุ่มตั้งไต้หวันและเอกราชของไต้หวันคนสำคัญและเคยถูกวางตัวให้ลงสมัครประธานาธิบดีของ DPP ปี 1996 อ้างอิงจาก Sheng, S., & Hsiao-chuan (Mandy) Liao. (2560). *Issues, Political Cleavages, and Party Competition in Taiwan*. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp.98-138). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.8>

ความเป็นชาวพื้นเมืองที่มีกำเนิดร่วมกัน แต่อยู่บนการเผชิญชะตากรรมร่วมกันของคนในชาติ” แนวคิดดังกล่าวได้กลายเป็นรากฐานของแนวคิดชาตินิยมไต้หวันจนถึงปัจจุบัน³⁶

3.6 ไต้หวันกับการปกครองโดย KMT ปี 1945-ทศวรรษปี 1970

3.6.1 ไต้หวันกับการปกครองโดย KMT บนจีนแผ่นดินใหญ่ ปี 1945-1949

หลังญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ไต้หวันกลับสู่การปกครองของจีนภายใต้รัฐบาล พรรคชาตินิยมจีน (KMT) ตามคำประกาศที่กรุงไคโร ปี 1943 ที่มีเจียง ไคเช็ก ประธานาธิบดีสาธารณรัฐจีนเป็นผู้นำ ประชุมร่วมกับ ประธานาธิบดีรูสเวลต์ของสหรัฐอเมริกา และนายกรัฐมนตรีเชอร์ซิลของสหราชอาณาจักร ประกาศร่วมกันว่า “ดินแดนที่ญี่ปุ่นได้ยึดครองจากจีนทั้งหมด เช่น แมนจูเรีย พอร์โมซา (เกาะไต้หวัน) และหมู่เกาะแปซิฟิกควรถูกส่งมอบให้กับสาธารณรัฐจีน”³⁷

หลังสงครามยุติ รัฐบาล KMT ส่งทหารราว 300,000 นายเข้ามาประจำการที่กรุงไทเป ปลดอาวุธทหารญี่ปุ่น ยึดทรัพย์สินของรัฐบาลญี่ปุ่นไปยังจีนแผ่นดินใหญ่ และให้นายเฉินอี้ เป็นผู้ว่าการมณฑล มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดทั้งทางทหารและพลเรือน ดำเนินนโยบายหลายเรื่องที่สร้างความไม่พอใจให้กับชาวไต้หวัน เช่น ยกเลิกสภาท้องถิ่นและการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น ใช้การแต่งตั้งผู้ว่าการจังหวัดและผู้ว่าการเขตปกครองจากผู้ว่าการมณฑลแทน ปลดข้าราชการและเจ้าหน้าที่ชาวไต้หวันดั้งเดิมกว่า 36,000 คน ในปี 1946 KMT เข้าผูกขาดอุตสาหกรรมต่าง ๆ กว่า 22 โรงงาน³⁸ เช่น โรงงานผลิตบุหรี โรงงานผลิตเหล้า โรงงานผลิตไม้ขีด และควบคุมการจำหน่ายสินค้า เช่น เกลือ การบูร ผืน ไม้ขีดไฟ ยาสูบ ความสำเร็จประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาปัญหาโจรกรรมและก่ออาชญากรรม และบังคับให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมใช้ภาษาจีนแทนที่ภาษาญี่ปุ่นและภาษาฮอลโล³⁹

รัฐบาล KMT ยังไม่สามารถแก้ปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน การขนย้ายทรัพยากรจากไต้หวันไปจีนแผ่นดินใหญ่ การบังคับใช้ภาษาจีนแมนดาริน และความล้มเหลวการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและปากท้อง ชาวไต้หวันดั้งเดิมจึงไม่พอใจและต่อต้าน KMT จากความกดดันจากสภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็น

³⁶ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

³⁷ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³⁸ “ไต้หวัน” มาจากไหน? จากเกาะแห่งประมง-โจรสลัด สู่ดินแดนอุตสาหกรรม-ประชาธิปไตย. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_48092

³⁹ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธรรมระหว่างชาวไต้หวันดั้งเดิมกับชาวจีนอพยพ และความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรมระหว่างชาวจีนอพยพกับชาวไต้หวันดั้งเดิม นำไปสู่เหตุการณ์จลาจลปี 1947⁴⁰

เหตุการณ์จลาจลปี 1947 มีชนวนมาจากความไม่พอใจของประชาชนชาวไต้หวันที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการค้าของเถื่อนของสำนักงานผู้ค้าผูกขาด และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ปี 1947 ขณะที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานดังกล่าวพร้อมด้วยตำรวจเข้าจับกุมแม่ค้าแผงลอยบุหรี่รายหนึ่งในคดีค้าบุหรี่เถื่อน ได้ทำร้ายร่างกายแม่ค้า และประชาชนที่มามุงดูในเหตุการณ์ถึงแก่ชีวิต จนทำให้ชาวไต้หวันไม่พอใจรวมตัวกันบุกสถานีตำรวจเรียกร้องให้ทางการนำคนผิดมาลงโทษ แต่กลับไม่ได้รับการตอบรับแต่อย่างใด⁴¹

ฝูงชนที่โกรธแค้นบุกเผาสำนักงานผู้ค้าผูกขาดในวันรุ่งขึ้น (28 กุมภาพันธ์) และในบ่ายวันนั้นประชาชนได้เคลื่อนตัวไปที่สำนักงานเขต เพื่อร้องเรียนขอความเป็นธรรมจากทางการ แต่ทว่าทหารรักษาความปลอดภัยได้ยิงปืนใส่ผู้ชุมนุมทำให้มีผู้เสียชีวิตมากมาย การเสียชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์สร้างความแค้นเคืองเป็นทวีคูณต่อรัฐบาล KMT จนทำให้ประชาชนทั่วเกาะพากันประท้วงรัฐบาล นัดหยุดงาน หยุดเรียน เป็นผลให้เงินอิ๋วฝูการเขตบริหารเกาะไต้หวันในขณะนั้นจำต้องประกาศกฤษฎีกการศึก⁴² อาจกล่าวได้ว่าเหตุการณ์จลาจลปี 1947 เป็นจุดแตกหักของความสัมพันธ์ระหว่างชาวไต้หวันดั้งเดิมกับชาวจีนแผ่นดินใหญ่ในไต้หวันและ KMT เป็นความบาดหมางที่ฝังรากลึกในหัวใจของชาวไต้หวันพื้นเมืองไปแล้ว

หลังจากเหตุการณ์จลาจลปี 1947 สิ้นสุดลงบรรดาผู้นำท้องถิ่นของไต้หวัน อาทิ เจ้าของที่ดิน แพทย์ ครู และนายทุนเจ้าของกิจการที่เป็นแกนนำในการก่อการจลาจลได้ถูกสังหาร บางส่วนหลบหนีออกนอกประเทศ ผู้ว่าการมณฑลไต้หวันมีอำนาจลดลงภายหลังจากการเปลี่ยนสถานภาพจากเขตบริหารพิเศษของไต้หวันเป็นมณฑลไต้หวันเช่นเดียวกับมณฑลอื่น ๆ บนแผ่นดินใหญ่ กล่าวคือมีอำนาจควบคุมเฉพาะในฝ่ายพลเรือนในส่วนอำนาจในการควบคุมกองทัพนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางอีกทั้งชาวไต้หวันดั้งเดิมยังได้รับเลือกให้เข้าทำงานในภาคราชการมากขึ้นทำให้ความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาตินิยมไต้หวันภายในประเทศมีความรุนแรงน้อยลง ดังนั้นเมื่อเจียง ไคเช็กสถาปนารัฐบาลจีนพลัดถิ่นในไต้หวัน พร้อมกับประกาศใช้กฤษฎีกการศึกตั้งแต่ปี 1949 การต่อต้านจากชาวไต้หวันพื้นเมืองภายในประเทศจึงไม่รุนแรงมากนัก⁴³

⁴⁰ เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁴¹ ราลีก็อตตีเพื่อก้าวไปข้างหน้า “เหตุการณ์สังหารหมู่ 228”. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/china/detail/9530000028967>

⁴² ราลีก็อตตีเพื่อก้าวไปข้างหน้า “เหตุการณ์สังหารหมู่ 228”. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/china/detail/9530000028967>

⁴³ เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

3.6.2 ได้หวันกับการปกครองโดย KMT หลังจากอพยพมาได้หวัน ปี 1949-ทศวรรษปี 1970

รัฐบาล KMT ปกครองได้หวันโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารในระดับชาติ ประกอบด้วย 5 สภาหลัก คือ สภการบริหาร สภานิติบัญญัติ สภาควบคุม สภาตุลาการ และสภาสอบคัดเลือก มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และการบริหารในระดับท้องถิ่น คือ รัฐบาลประจำมณฑล สภามณฑล และลำดับชั้นต่าง ๆ ของหน่วยงานท้องถิ่น มีผู้ว่าการมณฑลเป็นหัวหน้าในการบริหาร⁴⁴

สงครามกลางเมืองระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับ KMT พรรคคอมมิวนิสต์จีนสามารถยึดอำนาจรัฐจากรัฐบาล KMT ได้ในปี 1949 ทำให้เจียง ไคเช็คต้องอพยพไปตั้งรัฐบาล KMT ที่ได้หวัน หลังจากเจียง ไคเช็ค พร้อมชาวเงินแผ่นดินใหญ่มากกว่า 1 ล้านคนเข้าสู่ได้หวันแล้ว KMT ได้ครอบงำอำนาจทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ⁴⁵

เจียง ไคเช็คและ KMT ประกาศภาวะสงครามกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ โดยมีความมุ่งมั่นว่าจะสามารถกลับไปยึดเงินแผ่นดินใหญ่ได้อีกครั้งหนึ่ง ฉะนั้นจึงอุทิศตนในทศวรรษที่ 1950-1960 เพื่อระดมมวลชนได้หวันให้มีความพร้อมในการกลับไปยึดเงินแผ่นดินใหญ่ ทั้งนี้ทำให้รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐจีนที่ใช้ตั้งแต่อยู่บนเงินแผ่นดินใหญ่ถูกระงับไปด้วย และประกาศใช้กฎอัยการศึกที่มีผลมาจนถึงปี 1987⁴⁶

สำหรับข้อห้ามภายใต้กฎอัยการศึก ได้แก่ การห้ามก่อตั้งพรรคการเมือง การจับกุมและลงโทษผู้ทำการวิจารณ์รัฐบาล ครอบครัวของประธานาธิบดี หรือหลักการที่สำคัญของ KMT เช่น กรณีการต่อต้านการยอมรับว่าได้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีน เป็นต้น โดยรัฐบาล KMT ได้อ้างความชอบธรรมจากการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อป้องกันได้หวันจากภัยคอมมิวนิสต์และกลุ่มกบฏผู้สนับสนุนการใช้ความรุนแรง เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการปกครองได้หวัน ทั้งนี้ผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือทำลายอำนาจของรัฐบาลก็จะถูกจับกุมและดำเนินคดี ซึ่งมีโทษตั้งแต่การกักบริเวณ จนกระทั่งถึงการประหารชีวิต ทำให้นักวิชาการส่วนหนึ่งเรียกยุคดังกล่าวว่า ยุคภัยสีขาว “White Terror” เนื่องจากภายใต้กฎอัยการศึกรัฐบาลมีอำนาจอันชอบธรรมในการต่อต้านผู้คัดค้านนโยบายของรัฐบาล ประมาณการว่ามีผู้ตกเป็นเหยื่อของรัฐบาลถึง 90,000 คน และครึ่งหนึ่งของผู้ถูกจับกุมได้ถูกประหารชีวิต⁴⁷

อย่างไรก็ตามรัฐบาล KMT ได้เปิดโอกาสให้ชาวได้หวันมีส่วนร่วมกับรัฐบาลโดยมีปัจจัย 3 ประการ ดังนี้ ประการแรกเพื่อสร้างชอบธรรมในการปกครองได้หวันของ KMT ประการที่สองเพื่อส่งเสริมการแทรกแซงของพรรค

⁴⁴ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมได้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁴⁵ Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). “Taiwan’s Democratization: A summary.” World Affairs 155, 2:58-61.

⁴⁶ Rigger, S. (2006). Taiwan’s Rising Rationalism: Generations, Politics, and “Taiwanese Nationalism” (M. Alagappa, Ed.). East-West Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep06533>

⁴⁷ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมได้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ในองค์กรทางสังคมในไต้หวัน⁴⁸ และประการที่สามคือเพื่อหาแรงสนับสนุนจากชาวไต้หวันดั้งเดิมในระดับรากหญ้า⁴⁹ ดังนั้นรัฐบาล KMT จึงอนุญาตชาวไต้หวันดั้งเดิมให้มีสิทธิในการปกครองระดับท้องถิ่น โดยกำหนดให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีสิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนของตนเองระดับท้องถิ่น เช่น ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน โดยมีการก่อตั้ง สภามณฑลขึ้นในปี 1951 (provincial assembly) สมาชิกมาจากการเลือกของสมาชิกสภาเมือง (county assembly) และสมาชิกสภาเขต (municipal assembly) และในปี 1959 สมาชิกสภาดังกล่าวจึงได้ถูกเลือกจากประชาชนโดยตรง⁵⁰

สำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นแม้รัฐบาล KMT ไม่อนุญาตให้จัดตั้งพรรคฝ่ายค้าน แต่อุญาตให้ผู้สมัครอิสระแข่งขันกับผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจาก KMT สำหรับผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุด มักจะถูกชวนให้เข้าร่วมพรรครัฐบาล ทำให้ในช่วงต้นทศวรรษ 1970 การเมืองท้องถิ่นมีความหลากหลายมากขึ้น ชาวไต้หวันหลายคนถูกยอมรับเข้าเป็นสมาชิกใน KMT⁵¹ และชาวไต้หวันกระตือรือร้นกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอย่างมาก เพราะเป็นโอกาสเดียวที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ แม้จะเป็นแค่ระดับท้องถิ่นก็ตาม ต่อมาปี 1969 ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญในไต้หวัน รัฐบาล KMT จัดการเลือกตั้งซ่อมสภาแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติขึ้นในไต้หวัน ทำให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองระดับชาติเป็นครั้งแรก⁵²

แต่แล้วในช่วงต้นทศวรรษ 1970 รัฐบาล KMT ประสบกับวิกฤตการเมืองทั้งระหว่างประเทศและในประเทศ สำหรับการเมืองระหว่างประเทศ ปี 1971 ไต้หวันถูกขับออกจากองค์การสหประชาชาติ การประกาศเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนของสหรัฐอเมริกา ในปี 1971 และการไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยนายริชาร์ด นิกสัน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในปี 1972 และตามด้วยนายกรัฐมนตรีทานากะของญี่ปุ่นไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 1972 และประกาศว่าความสัมพันธ์ญี่ปุ่นกับจีนเข้าสู่สภาวะปกติ ด้วยเหตุนี้หลังปี 1972 ไต้หวันจึงกลายเป็นประเทศโดดเดี่ยว ส่วนการเมืองภายในประเทศคือ การถึงอสัญกรรมของเจียง ไคเช็ก ผู้นำ KMT ในปี 1975⁵³

⁴⁸ Lee, Y. (2557). Diverging Patterns of Democratic Representation in Korea and Taiwan: Political Parties and Social Movements. *Asian Survey*, 54(3), 419-444.

⁴⁹ Yu, C. (2560). Parties, Partisans, and Independents in Taiwan. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp. 71-97). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.7>

⁵⁰ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁵¹ Rigger, S. (2006). Taiwan's Rising Rationalism: Generations, Politics, and "Taiwanese Nationalism" (M. Alagappa, Ed.). East-West Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep06533>

⁵² เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁵³ Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). "Taiwan's Democratization: A summary." *World Affairs* 155, 2:58-61.

ปี 1975 นายเจียง จิงกั๋วบุตรชายของเจียง ไคเช็ค ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและประธาน KMT สำหรับเจียง จิงกั๋ว นั้น เขามีความคิดที่จะปฏิรูปไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตย เพื่อสร้างความชอบธรรมและความสนับสนุนจากประชาชน และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับแก่ประชาคมโลก ดังนั้นการเมืองไต้หวันจึงเริ่มมีความเป็นเสรี (liberalization) มากขึ้น ดังเห็นได้จากการยอมให้ฝ่ายค้านหรือชาวไต้หวันดั้งเดิมแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็น แต่ก็ยังถูกรัฐบาลควบคุมอย่างเข้มงวดอยู่⁵⁴ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการปฏิรูปประชาธิปไตยจริง ๆ จนกระทั่งเจียง จิงกั๋วเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีในปี 1978 สร้างความไม่พอใจแก่ฝ่ายค้านทางการเมืองที่ต้องการปฏิรูปประชาธิปไตยอย่างมาก ซึ่งฝ่ายค้านทางการเมืองเริ่มมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จากผู้สมัครเลือกตั้งอิสระที่รวมกลุ่มกันเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษ 1970 ประกอบกับสถาปนาการทูตระหว่างสหรัฐอเมริกา กับสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการเมื่อปี 1979 ทำให้สหรัฐฯ หันมารับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนแทนไต้หวัน และตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไต้หวันทันที ยิ่งทำให้ฝ่ายค้านและชาวไต้หวันดั้งเดิมมีความต้องการประชาธิปไตยมากขึ้น เพราะกลัวว่าไต้หวันจะถูกผนวกรวมกับสาธารณรัฐประชาชนจีน⁵⁵

3.6.3 เศรษฐกิจและสังคมไต้หวันภายใต้ KMT ปี 1949-ทศวรรษปี 1970

รัฐบาล KMT เป็นผู้ผูกขาดกิจการหลายด้าน โดยเฉพาะกิจการที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา และคมนาคมอื่น ๆ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่สร้างผลประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมือง โดยเฉพาะสมาชิกพรรค KMT⁵⁶ อย่างไรก็ตามรัฐบาล KMT ได้มีบทบาทในการจัดการและพัฒนาเศรษฐกิจของไต้หวันในทุกด้านเช่นกัน อาทิ การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดย ออกสกุลเงินดอลลาร์ไต้หวันใหม่⁵⁷ การปฏิรูปที่ดินโดยรัฐบาล KMT ประกาศให้ลดเช่าที่ดินไม่เกินร้อยละ 37.5 ของผลผลิตทั้งปี การเช่าที่ดินต้องมีการทำสัญญาให้เช่าไม่น้อยกว่า 6 ปี เพื่อเป็นหลักประกันการมีที่ดิน และการโอนสิทธิ์ความเป็นเจ้าของให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง⁵⁸ นอกจากนี้ยังมีความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ด้วย เนื่องจากสงครามเกาหลีในปี 1950-1953 ได้นำความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา กลับคืนสู่ไต้หวัน หลังจากหยุดชะงักไป 1 ปี ด้วยมุมมองของสหรัฐอเมริกา ที่จะรักษาไต้หวันให้เป็น "รากฐานที่สำคัญของอเมริกาใน

⁵⁴ วิเชียร อินทะสี. ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%2011.pdf>

⁵⁵ FERHAT-DANA, S. (1998). The Democratic Progressive Party and Independence: An issue on the back burner? *China Perspectives*, (19), 30-36. Retrieved September 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/24050658>

⁵⁶ สมาน เหล่าดำรงชัย. (2563). แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง [เอกสารที่ไม่มีการตีพิมพ์]. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์.

⁵⁷ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁵⁸ สมาน เหล่าดำรงชัย. (2563). แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง [เอกสารที่ไม่มีการตีพิมพ์]. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์.

มหาสมุทรแปซิฟิก" ในยุคกักกัน⁵⁹ ทำให้สหรัฐอเมริกา มอบความช่วยเหลือแก่ไต้หวันในทุกมิติ เพื่อให้แข็งแกร่งทั้งในมิติกองทัพ-ความมั่นคง รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านเงินทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อยืนยันให้เห็นว่าจีนที่พัฒนาในรูปแบบทุนนิยมคือรูปแบบการพัฒนาที่ถูกต้อง⁶⁰

ดังนั้นสิทธิพิเศษทางการค้า การลงทุน รวมทั้งเงินทุน และเงินช่วยเหลือเพื่อสร้างสาธารณูปโภค สร้างโครงสร้างพื้นฐาน สร้างระบบสวัสดิการสังคม และสร้างความมั่นคงผ่านกองทัพ จึงล้นไหลจากสหรัฐอเมริกา เข้าสู่ไต้หวันอย่างมหาศาล และนั่นทำให้ไต้หวันแทบจะไม่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร สามารถทำการพัฒนาเศรษฐกิจ กระตุ้นเศรษฐกิจได้โดยไม่มีปัญหาภาระทางการคลังแต่อย่างใด⁶¹ นอกจากนี้รัฐบาล KMT ยังได้สนับสนุนการศึกษา เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ฉะนั้นไต้หวันจึงประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษ 1960-1970 รัฐบาล KMT ได้สร้างปฏิหาริย์ทางเศรษฐกิจของไต้หวัน จนไต้หวันกลายเป็น 1 ใน 4 เสือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียภายในระยะเวลาเพียง 20 ปีเท่านั้น⁶²

3.7 สรุป

จากการศึกษาพบว่าประวัติศาสตร์ของไต้หวันตั้งแต่ถูกชาวโปรตุเกสค้นพบ ต่อมาก็ถูกทั้งชาวสเปนและชาวดัตช์ยึดครอง ไม่นานนักก็ถูกราชวงศ์ชิงผนวกเป็นส่วนหนึ่ง อีกทั้งยังกักตุนเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นนานถึง 50 ปี ช่วงที่ตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ญี่ปุ่นได้ช่วยพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การคมนาคม และนอกจากนี้ญี่ปุ่นได้วางระบบการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นใหม่ โดยให้ชาวไต้หวันมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าระดับจังหวัด ส่วนด้านสังคมญี่ปุ่นทำให้ชาวไต้หวันพัฒนาความรู้สึกต้องการปกครองตนเอง และสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นชาวไต้หวันขึ้น จากการให้สัญชาติญี่ปุ่นแก่ชาวไต้หวัน บังคับให้ชาวไต้หวันแสดงความจงรักภักดีต่อจักรพรรดิญี่ปุ่น สิ่งทีกล่าวไปนั้นเป็นการเปลี่ยนความคิดของชาวไต้หวันจากยึดโยงระบบครอบครัว สมาคม ตระกูลแซ่ ก็เปลี่ยนเป็นสมาชิกโดยตรงของรัฐ ภายหลังจากส่งผลต่อแนวคิดชาตินิยม⁶³ ให้แก่ชาวไต้หวัน

⁵⁹ Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). "Taiwan's Democratization: A summary." World Affairs 155, 2:58-61.

⁶⁰ ปิติ ศรีแสงนาม. (2561). 7 บทเรียนการพัฒนาไต้หวัน. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.the101.world/7-lessons-from-taiwan-to-thailand/>

⁶¹ Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). "Taiwan's Democratization: A summary." World Affairs 155, 2:58-61.

⁶² Rigger, S. (2006). Taiwan's Rising Rationalism: Generations, Politics, and "Taiwanese Nationalism" (M. Alagappa, Ed.). East-West Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep06533>

⁶³ แนวคิดชาตินิยม คือ ความรับรู้หรือสำนึกของผู้คนเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของตน ซึ่งวางอยู่ในกรอบของรัฐชาติ อ้างอิงจาก ดวงทิพย์ พรมเขต. (2564). **ขบวนการชาตินิยม** [เอกสารที่ไม่มีสารตีพิมพ์]. คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สำหรับชาวไต้หวันในช่วงที่ตกเป็นอาณานิคมญี่ปุ่น ชาวไต้หวันตกอยู่ในอัตลักษณ์เดียวกันหมดคือการอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่น รวมถึงกฎหมายต่างๆที่ญี่ปุ่นบังคับใช้ ทำให้คนไต้หวันมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ไต้หวันถูกส่งคืนให้แก่สาธารณรัฐจีนในปี 1945 ซึ่งขณะนั้นปกครองโดย KMT มีเจียง ไคเช็กเป็นผู้นำ อาจกล่าวได้ว่าชะตากรรมของชาวไต้หวันหลังจากนี้เลวร้ายมาก เนื่องจากระบบการเมืองต่าง ๆ ที่ญี่ปุ่นวางไว้ได้ถูก KMT ล้อมรอบหมด ไต้หวันถูกปกครองแบบเผด็จการโดยนายเฉินอี้ เป็นผู้ว่าการมณฑล มีเจียง ไคเช็กเป็นผู้แต่งตั้งเอง และได้ยกเลิกสภาท้องถิ่นและการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น โดยใช้การแต่งตั้งผู้ว่าการจังหวัดและผู้ว่าการเขตปกครองจากผู้ว่าการมณฑลแทน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากจีนแผ่นดินใหญ่ และปลดข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐชาวไต้หวัน ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยอาณานิคมญี่ปุ่นออกไปจนหมด แสดงให้เห็นว่า KMT ได้กีดกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ชาวไต้หวันพื้นเมืองทำให้ชาวไต้หวันไม่พอใจอย่างมาก ประกอบกับปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน การขนย้ายทรัพยากรจากไต้หวันไปจีนแผ่นดินใหญ่ การบังคับใช้ภาษาจีนแมนดาริน และความล้มเหลวการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและปากท้อง ของ KMT ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ชาวไต้หวันจึงไม่พอใจและต่อต้านรัฐบาล KMT จากความกดดันจากสภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรมระหว่างชาวไต้หวันดั้งเดิมกับชาวจีนอพยพ และความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรมระหว่างชาวจีนอพยพกับชาวไต้หวัน นำไปสู่เหตุการณ์จลาจลปี 1947 หลังเหตุการณ์จลาจล KMT ยอมให้ชาวไต้หวันบางส่วนกลับมารับราชการได้ การต่อต้านของชาวไต้หวันจึงรุนแรงน้อยลง

ในขณะที่สงครามโลกครั้งที่ 2 จบลง รัฐบาล KMT ยังต้องเจอเผชิญหน้ากับกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนในสงครามกลางเมือง จนกระทั่งปี 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนยึดอำนาจรัฐจากรัฐบาล KMT ได้ ทำให้เจียง ไคเช็กพร้อมทั้งสมาชิก KMT และประชาชนชาวจีน อพยพมาตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นที่ไต้หวัน หลังจากที่อยู่พวยมาไต้หวันเจียง ไคเช็กได้ยึดอำนาจทางการเมืองแต่เพียงผู้เดียว ทำให้ไต้หวันช่วงนั้นมีรัฐบาล KMT ปกครองอยู่พรรคเดียวมาตลอด และได้ประกาศกฎอัยการศึก ซึ่งห้ามให้ชาวไต้หวันพื้นเมืองมีส่วนร่วมทางการเมือง ห้ามวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล และเจียง ไคเช็กและครอบครัว และห้ามจัดตั้งพรรคการเมือง ชาวไต้หวันต้องอยู่ภายใต้สภาวะการเมืองแบบนี้เป็นระยะเวลาหนึ่ง อย่างไรก็ตามรัฐบาล KMT ก็ได้เปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยชาวไต้หวันสามารถลงสมัครได้ในนามของผู้สมัครเลือกตั้งอิสระเท่านั้น ไม่สามารถลงสมัครเป็นพรรคการเมืองได้

รัฐบาล KMT ไม่ได้ยึดแค่อำนาจทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังยึดอำนาจทางเศรษฐกิจอีกด้วย จากการผูกขาดการค้าและควบคุมรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้รัฐบาล KMT ได้แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เป็นปัญหามาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนทำให้ไต้หวันกลายเป็น 1 ใน 4 เสือเศรษฐกิจของเอเชียได้ พร้อมทั้งยังพัฒนาระบบการศึกษาให้แก่ชาวไต้หวัน

การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในทศวรรษ 1960-1970 และพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้นส่งผลให้ชาวไต้หวันมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม ทำให้เกิดชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้นในไต้หวัน โดยมีจิตสำนึกและความคาดหวังทางการเมืองและประชาธิปไตยที่เพิ่มขึ้นด้วย ประกอบกับเรื่องเชื้อชาติยังเป็นประเด็นหลักที่สำคัญในไต้หวัน กล่าวคือชาวจีนแผ่นดินใหญ่มักจะได้รับสิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจและสังคมเหนือกว่าชาวไต้หวันพื้นเมือง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้

ชาวใต้หวังพื้นเมืองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เพื่อเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมแก่ตนเอง

การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง ความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวใต้หวัง ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้ใต้หวังกลายเป็นประเทศโดดเดี่ยว รวมถึงการถึงอสังญกรรมของเจียง ไคเช็ค และการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดนี้ได้มีอิทธิพลต่อการเติบโตของผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ ทำให้ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ มีวิวัฒนาการโดยการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองขึ้นมา และจะเป็นผู้ขับเคลื่อนและเรียกร้องประชาธิปไตย สำหรับกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีอิทธิพลและสำคัญในใต้หวังที่สุดก็คือกลุ่มตั้งไว้ โดยจะกล่าวถึงบทบาทของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของใต้หวังในบทถัดไป

บทที่ 4

กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน

4.1 บทนำ

หลังจากที่เจียง ไคเช็ก แพ้สงครามกลางเมืองกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน ทำให้ปี 1949 เจียง ไคเช็ก พร้อมด้วยสมาชิก KMT และประชาชนชาวจีนบางส่วน อพยพมาตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นที่ไต้หวัน เจียง ไคเช็ก ปกครองไต้หวัน ด้วยระบอบเผด็จการ จากการประกาศใช้กฎอัยการศึก และการระงับใช้รัฐธรรมนูญที่เคยใช้เมื่อตอนอยู่บนจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งกฎอัยการศึกที่เจียง ไคเช็กประกาศใช้นั้นส่งผลต่อสิทธิและเสรีภาพของชาวไต้หวันดั้งเดิม อันเนื่องมาจากภายใต้กฎอัยการศึกมีข้อห้าม ได้แก่ ห้ามมิให้มีพรรคการเมืองใด ๆ ก่อตั้งขึ้น ห้ามวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล KMT รวมถึงเจียง ไคเช็กและครอบครัว หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือทำทนายอำนาจของรัฐบาลก็จะถูกจับกุมและดำเนินคดี ซึ่งมีโทษตั้งแต่การกักบริเวณ จนกระทั่งถึงการประหารชีวิต อย่างไรก็ตามรัฐบาล KMT ได้จัดการเลือกตั้งท้องถิ่นมาปี 1959 ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเท่านั้น โดยรัฐบาล KMT ให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมสามารถลงแข่งขันเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ และเรียกชาวไต้หวันดั้งเดิมที่ลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นว่า “ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ”

เมื่อเวลาผ่านไปรัฐบาล KMT ปกครองไต้หวันอยู่พรรคเดียว ต้นปี 1970 ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระตัดสินใจรวมตัวกัน และจัดตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองเรียกว่า “กลุ่มตั้งไว้” หรือ “นอกพรรค KMT” เพื่อทำหน้าที่เรียกร้องประชาธิปไตยและให้รัฐบาลยกเลิกกฎอัยการศึก ทั้งนี้ยังเป็นกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล KMT อย่างเป็นทางการแน่นอนว่าการมีอยู่ของกลุ่มตั้งไว้นั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ฉะนั้นเส้นทางการเรียกร้องประชาธิปไตยของกลุ่มตั้งไว้จึงไม่ราบรื่นนัก มักจะถูกรัฐบาล KMT ปราบปรามอยู่เสมอ แต่กลุ่มตั้งไว้ก็ไม่ยอมแพ้ แม้จะถูกรัฐบาลปราบปรามหลายครั้งก็ตาม จนกลุ่มตั้งไว้กลายเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญในไต้หวันและมีอิทธิพลต่อรัฐบาล KMT มากที่สุดในฐานะที่เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง

4.2 ประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้

กลุ่มตั้งไว้คือขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไต้หวันในช่วงทศวรรษ 1970-1980 ทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านของรัฐบาล KMT โดยพลตินัย เริ่มรวมตัวกันจากผู้สมัครเลือกตั้งอิสระ (ผู้สมัครที่ไม่ใช่ KMT) ตั้งแต่วางต้นทศวรรษ 1970 ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระเกิดจากรัฐบาล KMT เปิดโอกาสให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้ตั้งแต่ปี 1959 ส่วนสาเหตุของการรวมตัวของกลุ่มตั้งไว้คือ ช่วงต้นทศวรรษ 1970 ไต้หวันต้องเผชิญกับวิกฤตการเมืองระหว่างประเทศที่สั่นคลอนความชอบธรรมการปกครองไต้หวันของ KMT เช่น ถูกขับไล่

ออกจากองค์การสหประชาชาติในปี 1971 การไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนของทั้งสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นในปี 1972 ทำให้ไต้หวันกลายเป็นประเทศโดดเดี่ยวหลังปี 1972⁶⁴ ประกอบกับการเลือกตั้งซ่อมสภานิติบัญญัติในปี 1969 ซึ่งมีชาวไต้หวันดั้งเดิม 2 คนได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ ได้แก่ นายคัง หงเสียง และ นายหวง ชิ่นเจี๋ย (ทั้งสองคนกลายเป็นผู้นำที่สำคัญที่สุดสองคนของกลุ่มตั้งไว้ในภายหลัง) ถือเป็นการให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองระดับชาติเป็นครั้งแรก และการได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวของทั้งสองคนได้สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระและปัญญาชนชาวไต้หวันดั้งเดิมต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองระดับชาติเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ชาวไต้หวันดั้งเดิมได้รับการศึกษาที่ทันสมัย และการเติบโตทางเศรษฐกิจของไต้หวันในทศวรรษ 1960-1970 ทำให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีฐานะดีขึ้น จึงเกิดจิตสำนึกและความคาดหวังทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากชาวไต้หวันดั้งเดิมตระหนักได้ว่าชาวจีนแผ่นดินใหญ่ได้สิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจมากกว่าตนเองและอิทธิพลการเมืองก็ตกอยู่ในมือของชาวจีนแผ่นดินใหญ่มานาน ผู้สมัครเลือกตั้งอิสระเห็นว่าประชาชนชาวไต้หวันเริ่มมีความต้องการประชาธิปไตยมากขึ้น ดังนั้นจึงตัดสินใจกับปัญญาชนชาวไต้หวันดั้งเดิมรวมตัวกันภายใต้ชื่อกลุ่มตั้งไว้หรือนอกพรรค KMT⁶⁵

เป้าหมายระยะแรกของกลุ่มตั้งไว้คือ ปฏิรูปการเมืองไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เรียกร้องให้รัฐบาล KMT ยุติการบังคับใช้กฎอัยการศึก รวมทั้งต้องการสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เรียกร้องการปกครองตนเองของชาวไต้หวันดั้งเดิม ลดค่าใช้จ่ายทางด้านการศึกษาและนำมาชดเชยเป็นค่าสวัสดิการสังคม พร้อมทั้งผลักดันให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมมีตำแหน่งที่สูงขึ้นในรัฐบาลและลดสิทธิพิเศษของสมาชิกพรรค KMT ลง ส่วนการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มตั้งไว้สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ๆ คือ กลุ่มที่เคลื่อนไหวภายใต้กฎกติกาทางการเมือง เช่น การเผยแพร่สิ่งพิมพ์ต่อต้านรัฐบาล การเป็นตัวแทนกลุ่มในการลงสมัครเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เป็นต้น และกลุ่มที่นิยมความรุนแรงซึ่งมักแสดงออกโดยการปลุกระดมมวลชนให้เดินขบวนต่อต้านรัฐบาล⁶⁶

4.3 บทบาทของกลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน 1970-1986

กลุ่มตั้งไว้ตีพิมพ์นิตยสารการเมืองครั้งแรกปี 1975 มีชื่อว่า Taiwan Political Review ฉบับแรกวางขายในเดือนสิงหาคม ซึ่งได้ผลตอบรับอย่างล้นหลาม มียอดขายทะลุหมื่นเล่มภายในชั่วข้ามคืน เนื้อหาในนิตยสารเกี่ยวกับ

⁶⁴ Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). "Taiwan's Democratization: A summary." World Affairs 155, 2:58-61.

⁶⁵ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁶⁶ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การขอปฏิรูปการเมืองและการทำให้ระบบการเมืองกลายเป็นของชาวไต้หวัน และเนื้อหาของ Taiwan Political Review มีความเข้มข้นกว่านิตยสาร Free China Fortnightly หรือ The Intellectual⁶⁷ หลายเท่า แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตั้งไต้หวันได้เริ่มทำทลายความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญของรัฐบาล KMT อย่างเปิดเผย และได้สนับสนุน “จิตสำนึกของชาวไต้หวัน” และ “ลัทธิชาตินิยมของไต้หวัน” นิตยสารฉบับที่ 5 ของ Taiwan Political Review (เดือนธันวาคม ปี 1975) มีบทความเรื่อง “Two Mental Attitudes-Talks with Fu Chun and Professor Liu” ซึ่ง KMT กล่าวหาว่านิตยสารฉบับนี้เป็นการ “ปลุกระดมการจลาจล” สุดท้ายนิตยสารก็ต้องปิดตัวลง ต่อมา หวง ฮวา รองบรรณาธิการของ Taiwan Political Review ถูกพิจารณาคดีและถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลานาน และในปี 1976 นอกจากหวง ฮวาแล้ว ผู้ต่อต้านทางการเมืองจำนวนมากเช่น ป้าย ย่าซัน เยิน หมิงเจิง และ หยาง ชิงไท่ ถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ปลุกระดม จึงถูกตัดสินจำคุกภายใต้กฏอัยการศึกโดยมีเงื่อนไขจำคุกตั้งแต่ 10 ปีจนถึงตลอดชีวิต⁶⁸

ภายหลัมนิตยสารปิดตัวกลุ่มตั้งไต้หวันได้ลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นเมื่อปลายปี 1977 มีสมาชิกของ KMT 2 คนที่เป็นชาวไต้หวันคือ จาง จุนหง และ สวีร์ ชินเหลียง ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก KMT เพื่อลงแข่งขันการเลือกตั้งท้องถิ่นในนามของกลุ่มตั้งไต้หวัน ผลการเลือกตั้งท้องถิ่นคือ กลุ่มตั้งไต้หวันได้รับที่นั่งในสภามณฑลไต้หวัน 21 ที่นั่งจาก 77 ที่นั่ง และผู้ว่าการเขตการปกครอง 4 คนจากจำนวน 20 เขตการปกครองเป็นสมาชิกกลุ่มตั้งไต้หวันที่ได้รับชัยชนะเหนือ KMT⁶⁹

แต่อย่างไรก็ตาม หลังการเลือกตั้งก็เกิดการประท้วงครั้งสำคัญบนถนนเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เหตุการณ์จลาจลปี 1947 เรียกเหตุการณ์นี้ว่า “การจลาจลเมืองจงลี่ (Chungli Incident)” มีสาเหตุจากผู้สนับสนุนตั้งไต้หวันหลายคนสงสัยว่า KMT โกงการเลือกตั้ง จึงได้บุกโจมตีและเผาสถานีตำรวจ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปราบปรามผู้ประท้วงอย่างรุนแรง อาจกล่าวได้ว่าการจลาจลเมืองจงลี่รัฐบาล KMT ไม่ลังเลที่จะใช้กฏอัยการศึกเต็มรูปแบบเพื่อกำจัดผู้ไม่เห็นด้วยทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามใด ๆ ที่จะจัดตั้งพรรคฝ่ายค้าน⁷⁰

⁶⁷ นิตยสารการเมืองของกลุ่มเสรีประชาธิปไตยในทศวรรษ 1950 จัดพิมพ์โดย Lei Chen อ้างอิงจาก C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁶⁸ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁶⁹ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). *พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁷⁰ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

ถัดมาในปี 1978 กลุ่มตั้งไว้เตรียมตัวหาเสียงสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปของเจ้าหน้าที่รัฐบาลในทุกระดับที่จะจัดขึ้นในวันที่ 23 ธันวาคม ปี 1978 ขณะที่กลุ่มตั้งไว้กำลังหาเสียงอยู่นั้น ทางวอชิงตันประกาศว่าจะรับรองรัฐบาลจีนปักกิ่งอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มกราคม ปี 1979 พร้อมทั้งถอนการยอมรับรัฐบาลสาธารณรัฐจีน ทำให้รัฐบาล KMT ประกาศเลื่อนการเลือกตั้งทั่วไปที่จะจัดสิ้นปีนี้ออกไปอย่างไม่มีกำหนด พร้อมทั้งสั่งตั้งกำลังทหารเพื่อป้องกันการรุกรานของรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ที่อาจเกิดขึ้น⁷¹ ทำให้การหาเสียงของกลุ่มตั้งไว้ก็หยุดชะงักไปชั่วคราวด้วย และการตัดสินใจที่จะเลื่อนการเลือกตั้งทั่วไปออกไปอย่างไม่มีกำหนด ส่งผลกลุ่มตั้งไว้หัวรุนแรงไม่พอใจอย่างมากจึงเริ่มเดินขบวนเพื่อต่อต้านการเลื่อนการเลือกตั้งพร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงและทำทนายอานาจรรัฐอย่างต่อเนื่อง เช่น การเดินขบวนต่อต้านที่นำมาสู่การจับกุมนายอิว์ เถิงฝ่า แกนนำของกลุ่มตั้งไว้ในภายหลัง การจำหน่ายหนังสือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจลาจลเมืองจงลี่ เป็นต้น⁷²

อย่างไรก็ตามเมื่อกลางปี 1979 กลุ่มตั้งไว้ได้จัดทำนิตยสารการเมืองขึ้นอีกครั้ง โดยแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้ 1. ฝ่ายสายกลางโดยคัง หิงเซียง ตีพิมพ์นิตยสารชื่อ The Eighties 2. ฝ่ายหัวรุนแรง นำโดยหวง ชินเจี๋ย ตีพิมพ์นิตยสาร Formosa เนื้อหาของนิตยสารนี้เน้นปฏิบัติการและผลักดันให้เกิดการระดมมวลชนและการจัดองค์กรทั่วทั้งไต้หวัน แม้ว่าทั้ง 2 นิตยสารจะได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว แต่ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดโดยตำรวจและมักถูกโจมตีจากพวกที่สนับสนุนการรวมชาติหรือที่เรียกว่า “anti-communist-heroes.”⁷³

การก่อตั้งนิตยสาร Formosa เป็นสัญญาณความขัดแย้งระหว่างรัฐบาล KMT และชาวไต้หวันบางส่วนให้มีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นไปที่การวิพากษ์วิจารณ์การพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล KMT เมื่อประกอบกับกระแสของการรณรงค์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคมโลก องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้วันที่ 10 ธันวาคมปี 1979 เป็นวันสิทธิมนุษยชนนานาชาติ กลุ่มคณะทำงานของนิตยสาร Formosa จึงริเริ่มการจัดการชุมนุม ขึ้นในวันดังกล่าวเพื่อสนับสนุนการรณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เมืองเกาสง⁷⁴

ภายใต้การอัยการศึกการชุมนุมดังกล่าวไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล KMT ในขณะที่การเตรียมงานยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ในวันที่ 9 ธันวาคมปี 1979 เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้เข้าจับกุมลูกจ้างของนิตยสาร Formosa และทำการปิดล้อมสำนักงานของนิตยสาร ในวันต่อมาผู้ต้องการเข้าร่วมการชุมนุมหลายคนได้รวมตัวกันและทำการเดินขบวนภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การชุมนุมได้พัฒนาขึ้นเป็นการเผชิญหน้าที่ตั้งเครียดระหว่างผู้

⁷¹ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁷² C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁷³ Taiwan's “outside the party” magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

⁷⁴ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชุมนุมและตำรวจสังเกตุการณ์ จนกระทั่งเกิดเป็นการจลาจล ในวันที่ 10 ธันวาคมปี 1979⁷⁵ ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บสาหัสจำนวนมาก การจลาจลที่เมืองเกาสงต่างจากการจลาจลเมืองจงลี่ เพราะว่ากลุ่มอนุรักษนิยม KMT ได้รับอนุญาตให้กวาดล้างกลุ่มตั้งไว้ จึงทำให้ผู้นำและนักเคลื่อนไหวตั้งไว้มากกว่า 60 คน ซึ่งเป็นกำลังหลักของกลุ่มตั้งไว้ถูกจับกุม พิพากษาคดี และถูกตัดสินจำคุกตั้งแต่ 3 ปีจนถึงตลอดชีวิต⁷⁶ การจลาจลที่เมืองเกาสง (The Kaohsiung Incident) ได้สร้างความตกตะลึงแก่ชาวไต้หวันทั่วประเทศ และถือเป็นเหตุการณ์การจลาจลครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ไต้หวัน นับตั้งแต่เหตุการณ์จลาจลปี 1947 เป็นต้นมา⁷⁷

บุคคลสำคัญของนิตยสาร Formosa ได้แก่ หวง ชิ่นเจี๋ย, จาง จุนหง, ซือ หมิงเต๋อ, หลิน อี้ยง, แอนเน็ต ลู, เหยา จย่าเหวิน, เฉิน ฉู่ และหลิน หงสว่น ถูกศาลทหารพิจารณาและพิพากษาลงโทษ จำคุกตั้งแต่ 12 ปีจนถึงตลอดชีวิต ในขณะที่ หวางท้าว นักเขียนชื่อดังเฉิน ฟูเฉิง บรรณาธิการของ Formosa และอีกประมาณ 50 คนถูกศาลแพ่งพิจารณาและพิพากษาจำคุก 3 ถึง 8 ปี⁷⁸

แม้ผู้นำกลุ่มตั้งไว้จะถูกจับกุมไปจำนวนมาก แต่การจลาจลที่เมืองเกาสงเป็นการเริ่มต้นปลุกกระแสชาตินิยมไต้หวันด้วยความพยายามเรียกร้องเสรีภาพจากรัฐบาล KMT ทั้งในทางการเมืองและสังคม นอกจากนี้ยังกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียกร้องกระบวนการสร้างประชาธิปไตย (Democratization) ของชาวไต้หวันรวมถึงการฟื้นฟูและเผยแพร่งานเขียนภาษาฮอกโลซึ่งเป็นภาษาของชาวไต้หวันดั้งเดิมส่วนใหญ่⁷⁹

แม้ว่าจากรายงานของผู้สังเกตุการณ์ ผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์การจลาจลจะมีไม่ถึง 100 คน แต่เหตุการณ์การจลาจลในวันที่ 10 ธันวาคมปี 1979 ได้ทำให้เกิดการปราบปรามฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลครั้งใหญ่ ทั้งการปราบปราม การคุกคาม การดำเนินคดี และการตัดสินจำคุกผู้ชุมนุม และที่เลวร้ายไปกว่านั้นคือการคุกคามไปถึงสมาชิกในครอบครัวของผู้ชุมนุมด้วย⁸⁰

⁷⁵ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁷⁶ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁷⁷ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁷⁸ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁷⁹ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁸⁰ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ก่อนการพิจารณาคดีของกลุ่มตั้งไไว้ในเหตุการณ์จลาจลที่เมืองเกาสง ได้มีการสังหารแม่และลูกสาวฝาแฝดของหลิน อี้ซยง อย่างเลือดเย็น เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 1980 ในช่วงกลางปี 1982 ศาสตราจารย์คณิตศาสตร์หนุ่มจากมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน ในสหรัฐอเมริกา ฉีน เหวินเฉิง เสียชีวิตอย่างลึกลับในวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยแห่งชาติไต้หวันทันทีหลังจากการสอบสวน "สัมภาษณ์" เป็นเวลานานโดยกองบัญชาการทหารรักษาการณ์ไต้หวัน หัวหน้าผู้บริหารกฏอัยการศึกสำหรับกิจกรรมที่สนับสนุนกลุ่มตั้งไไว้ในสหรัฐอเมริกา ปลายปี 1984 หัวหน้าหน่วยข่าวกรองของกระทรวงกลาโหมไต้หวัน หว่อง ซีหฺง ได้ส่งมือสังหาร 3 คนไปยังแคลิฟอร์เนียเพื่อสังหาร เฮนรี หลิว นักเขียนชาวจีน-อเมริกัน นักวิจารณ์ KMT และผู้เขียนชีวประวัติของเจียง จิงกั๋ว หลังการพิจารณาคดีในกลางปี 1980 การเคลื่อนไหวของกลุ่มตั้งไไ้หายไประยะเวลาหนึ่ง แม้กระทั่งนิตยสารการเมืองก็ไม่ได้ตีพิมพ์ออกมาจนสิ้นสุดปี 1980⁸¹

อย่างไรก็ดีเหตุการณ์การจับกุม การจำคุก และการฆาตกรรมผู้ชุมนุมรวมถึงครอบครัว ยิ่งก่อให้เกิดกระแสของการเรียกร้องการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย รวมถึงการให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้นของชาวไต้หวัน เห็นได้จากการเลือกตั้งในปี 1980 นักโทษทางการเมืองและญาติของนักโทษทางการเมืองจากเหตุการณ์จลาจลเมืองเกาสงต่างก็ได้รับเลือกตั้ง เช่น สวี หรงฉู, โจว ชิงหยู และคนอื่น ๆ พร้อมด้วยฝ่ายสายกลางตั้งไไว้ คัง หนิงเซียง และ หวง หวงเหี้ยว (นักประวัติศาสตร์และวิทยาการ) ทุกคนได้รับคะแนนเสียงมากมายและได้รับเลือกเข้าสู่สภาผู้แห่งชาติ ชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ช่วยให้กลุ่มตั้งไไ้แพร่ข่าวสารความเป็นอยู่ของผู้ที่ถูกจำคุกและวัตถุประสงค์ของตั้งไไว้ในฐานะฝ่ายค้านของรัฐบาล⁸² และในปี 1982 กลุ่มนักโทษทางการเมืองกลุ่มหนึ่งได้ร่วมกันเขียนบทความเรียกร้องรัฐบาล KMT ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยในไต้หวันมากกว่าให้ ความสนใจกับประเด็นการรวมประเทศกับจีนแผ่นดินใหญ่⁸³

ปี 1981 นิตยสาร The Eighties กลับมาตีพิมพ์ใหม่อีกครั้ง และยังมีนิตยสารที่ตีพิมพ์ใหม่ เช่น นิตยสาร Cultivate จัดทำโดย สวี หรงฉู และ นิตยสาร CARE จัดทำโดย โจว ชิงหยู และในปี 1982 จำนวนนิตยสารของตั้งไไว้เติบโตขึ้นเป็นเท่าตัว นอกจากนี้ช่วงระหว่างปี 1982 ถึงปี 1983 มีการปรากฏตัวขึ้นของนิตยสารคนตั้งไไว้รุ่นที่ 2 เช่น นิตยสาร Taiwan Panorama จัดพิมพ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ของเกาสงโดยทนายความ โหย่วชิง

⁸¹ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁸² C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁸³ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิตยสาร Vertical-Horizontal และ Bell Drum Tower จัดทำโดย หวง เทียนฝู และนิตยสารที่ประสบความสำเร็จที่สุด คือนิตยสาร Neo Formosa Weekly⁸⁴

การเพิ่มขึ้นของสิ่งพิมพ์นำไปสู่การปราบปรามโดยรัฐบาล KMT ซึ่งใช้มาตรการการเซ็นเซอร์ 4 ระดับดังนี้
1. ลบหรือปิดบทความที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะ 2. ห้ามการตีพิมพ์ (แต่ก็ยังเห็นอยู่ตามใต้เคาน์เตอร์) 3. การยึดนิตยสาร 4. ระบุใบอนุญาตของสิ่งพิมพ์ (ตั้งไว้มักหลีกเลี่ยงโดยการลงทะเบียนชื่อโดยใช้เสียงที่คล้ายกัน) สาเหตุของการเซ็นเซอร์รวมถึงการเปิดเผยสภาพเรือนจำที่รุนแรงภายใต้การควบคุมตัวนักโทษในเหตุการณ์เกาสง การหารือเกี่ยวกับสถานะระหว่างประเทศที่โดดเดี่ยวของไต้หวัน การจัดตั้งพรรคฝ่ายค้าน และการเขียนประวัติแบบไม่ยกยอเกี่ยวกับ KMT และครอบครัวของผู้ปกครองเผด็จการประเทศนายเจียง ไคเช็ก⁸⁵

นิตยสารการเมืองของตั้งไวยังตรวจสอบคดีฆาตกรรมทางการเมืองหลายคดีที่เกิดขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1980 เช่น การฆาตกรรมแม่และลูกสาวฝาแฝดของทนายความด้านสิทธิมนุษยชน หลิน อี้ซยง เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 1980 คดีฆาตกรรม เฉิน เหวินเฉิง นักเรียนทุนไต้หวัน-สหรัฐอเมริกา ของมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน ในเดือนกรกฎาคม 1981 และการฆาตกรรมเฮนรี หลิว นักเขียนชาวจีนที่เกิดในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้เขียนชีวประวัติของประธานาธิบดีเจียง จิงกั๋ว⁸⁶

เมื่อต้นปี 1984 นิตยสารตั้งไวยุ่ที่ 3 ปรากฏขึ้น เช่น นิตยสาร Progress จัดทำโดย หลิน เจิ้งเจี๋ย นิตยสาร Freedom Era Weekly จัดทำโดย เจิ้ง หานานหง นิตยสารเหล่านี้แตกต่างจากรุ่นก่อน ตรงที่ผู้ตีพิมพ์นั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์การจลาจลเมืองเกาสง เนื้อหาของนิตยสารส่วนใหญ่รายงานเกี่ยวกับกิจกรรมของตั้งไวยุ่ แสดงและสนับสนุนแนวคิดและความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยต่าง ๆ และตีพิมพ์เนื้อหาต้องห้าม เช่น "ความลับ" ในอดีตและปัจจุบันของตระกูลเจียงและ KMT หรือที่ถูกเรียกว่า KMTology (Kuoming-tang-hsueh) จุดประสงค์คือเพื่อแสดงด้านลบและคลุมเครือของผู้นำและรัฐบาล KMT⁸⁷ นิตยสารตั้งไวยุ่รุ่นใหม่และบรรดาผู้ที่ดำเนินการยังเริ่มต้นการประท้วงตามท้องถนนเพื่อเพิ่มแรงกดดันต่อรัฐบาลมากขึ้น⁸⁸

⁸⁴ Taiwan's "outside the party" magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

⁸⁵ Taiwan's "outside the party" magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

⁸⁶ Taiwan's "outside the party" magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

⁸⁷ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁸⁸ Taiwan's "outside the party" magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

แรงกดดันอย่างกว้างขวางสำหรับการเปิดเสรีและการทำให้เป็นประชาธิปไตยจากนักเคลื่อนไหวกระตุ้นให้มีการเซ็นเซอร์จากรัฐบาล KMT เพิ่มขึ้น เช่น ในเดือนตุลาคม ปี 1984 มีการประชุม "ตำรวจทางความคิด" โดยชาง ชิงหยู และเจมส์ ช่ง กองบัญชาการทหารรักษาการณ์หัวหน้าสำนักงานรัฐบาลแห่ง KMT ทำให้ตั้งแต่ต้นปี 1985 มีการริบทรัพย์อย่างเข้มข้น โดยมีตำรวจมากกว่า 1,000 นายที่อุทิศตนเพื่อยึดสิ่งพิมพ์ รัฐบาลยังเริ่มดำเนินคดี "ทางกฎหมาย" กับนิตยสารหลายฉบับ กรณีที่โด่งดัง เช่น หัวหน้าพรรค KMT และสมาชิกสภานิติบัญญัติ ฟ้องหมิ่นประมาทนิตยสาร Sound of Thunder และนักทฤษฎี KMT ฟ้องหมิ่นประมาทนิตยสาร Neo Formosa Weekly ซึ่งนำไปสู่การจำคุก เงิน ส่วยเปี่ยน ประธานาธิบดีของไต้หวันในอนาคต และเมื่อถึงเดือนกันยายน ปี 1985 สิ่งพิมพ์ประมาณร้อยละ 95 ถูกรัฐบาลยึดหมด⁸⁹

4.4 พัฒนาการของกลุ่มตั้งไต้หวัน

กลุ่มตั้งไต้หวันรวมเป็นกลุ่มในช่วงทศวรรษ 1970 ซึ่งพอรวมตัวกันแล้วทำให้กลุ่มตั้งไต้หวันสามารถดำเนินการหาเสียงและช่วยเหลือกันในการลงเลือกตั้งได้ง่ายขึ้น เพราะว่าการกลุ่มตั้งไต้หวันอยู่ในลักษณะขององค์กรหนึ่งแล้ว และกลุ่มตั้งไต้หวันเริ่มลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นในนามของตั้งไต้หวันในปี 1977

เหตุการณ์การจลาจลที่เมืองเกาสงเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ปี 1979 ส่งผลให้ผู้นำกลุ่มตั้งไต้หวันคนสำคัญถูกดำเนินคดี และตัดสินจำคุกหลายคน บางส่วนก็หนีออกนอกประเทศ ทำให้ปี 1980 กลุ่มตั้งไต้หวันเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งความสิ้นหวัง แต่อย่างไรก็ดี สวีท หรงฉู่ และ โจว ชิงหยู (ภรรยาของ จาง จุนหง และ เหยา จย่าเหวิน) หวง เทียนฝู (น้องชายของ หวง ชิ่นเจี๋ย) ทนายความฝ่ายจำเลยของกลุ่มตั้งไต้หวัน โหย่วชิ่ง และ จาง เต๋อหมิง และญาติคนอื่น ๆ เป็นฝ่ายรวมตัวกันและฟื้นฟูกิจกรรมของกลุ่มตั้งไต้หวัน และหาเสียงเพื่อเตรียมตัวสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปในปี 1980 ซึ่งการเคลื่อนไหวของกลุ่มตั้งไต้หวันในช่วงเวลานี้ได้ดึงดูดการสนับสนุนจากชาวไต้หวันระดับรากหญ้า⁹⁰

ผลการเลือกตั้งในปี 1980 ญาติของนักโทษทางการเมืองจากเหตุการณ์จลาจลที่เมืองเกาสงต่างก็ได้รับเลือกตั้ง เช่น สวีท หรงฉู่, โจว ชิงหยู และคนอื่น ๆ พร้อมด้วยฝ่ายสายกลางตั้งไต้หวัน หงเซียง และ หวง หวงเหซี่ยว (นักประวัติศาสตร์และวิทยากร) ทุกคนได้รับคะแนนเสียงมากมายและได้รับเลือกเข้าสู่สภาแห่งชาติ ชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ช่วยให้กลุ่มตั้งไต้หวันแพร่ข่าวสารความเป็นอยู่ของผู้ที่ถูกจำคุกและวัตถุประสงค์ของตั้งไต้หวันในฐานะฝ่ายค้านของรัฐบาล⁹¹ และในปี 1982 กลุ่มนักโทษทางการเมืองกลุ่มหนึ่งได้ร่วมกันเขียนบทความเรียกร้องรัฐบาล

⁸⁹ Taiwan's "outside the party" magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipetimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

⁹⁰ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁹¹ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

KMT ให้ความสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยในไต้หวันมากกว่าให้ ความสนใจกับประเด็นการรวมประเทศ กับจีนแผ่นดินใหญ่⁹²

ช่วงปี 1980 กลุ่มตั้งไวมี่ทั้งจำนวนสมาชิกและผู้สนับสนุนมากขึ้น ทั้งนี้ความขัดแย้งระหว่าง KMT และ ตั้งไวมี่ก็มากขึ้นเช่นกัน โดยกลุ่มตั้งไวมี่มอง KMT ว่าเป็นศัตรูของประชาชน เนื่องจาก KMT ปิดกั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตั้งไวมี่ ทั้งจากการเซ็นเซอร์นิตยสาร การปราบปรามการจลาจลที่โหดร้าย และการจำกัดสมาชิกตั้งไวมี่หลายคน การกระทำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า KMT จะปกครองไต้หวันแบบเผด็จการต่อไป และไม่ยอมให้ไต้หวันมีระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นกลุ่มตั้งไวมี่รุนแรงจึงหันมาสนับสนุน เอกราชของไต้หวันแบบสุดโต่ง ต้องการให้การเมืองไต้หวันเป็นของคนไต้หวัน ซึ่งกลุ่มตั้งไวมี่ฝ่ายสายกลางไม่ค่อยเห็นด้วยกับแนวคิดนี้เท่าไร จึงนำมาสู่ความขัดแย้งภายในในกลุ่มตั้งไวมี่ระหว่างฝ่ายสายกลางและฝ่ายหัวรุนแรง ซึ่งความขัดแย้งนี้ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงหลังการก่อตั้ง DPP ความขัดแย้งของกลุ่มตั้งไวมี่เริ่มจาก ฝ่ายหัวรุนแรง นำโดย สวิท์ หรงฉู และ หลิน เจิ้งเจี๋ย, กลุ่มคนหนุ่มสาวตั้งไวมี่ "คนรุ่นใหม่" จัดรณรงค์สร้างความเสียหายต่อ คัง หิงเซียง และฝ่ายสายกลางของคัง หิงเซียง โดยกล่าวหาว่าคัง หิงเซียง ประนีประนอมต่อ KMT เกินไป และหาว่าคัง หิงเซียงสูญเสียจิตวิญญาณและความมุ่งมั่นของตั้งไวมี่ไปแล้ว ฉะนั้นจึงไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำกลุ่มตั้งไวมี่ต่อไป⁹³

ความขัดแย้งภายในของกลุ่มตั้งไวมี่ส่งผลมาถึงผลการเลือกตั้งเดือนพฤศจิกายน ปี 1983 เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งชาวไต้หวันมีความสับสนต่อกลุ่มตั้งไวมี่ ฉะนั้นกลุ่มตั้งไวมี่จึงสูญเสียการสนับสนุนการเลือกตั้งถึงร้อยละ 8 โดย คัง หิงเซียงและฝ่ายสายกลางเสียที่นั่งในสภาแห่งชาติโดยไม่คาดคิด ส่วนผู้สมัครจากฝ่ายหัวรุนแรง 2 คน คือ หวง เทียนฝู และ สวิท์ กั๋วไท่ (น้องชายของ สวิท์ ชินเหลียง) ก็พ่ายแพ้กับการแข่งขันครั้งนี้เช่นกัน มีเพียงการกลับมาของ ฟาง สู้มิ่น ภรรยาของหลิน อี้สยง ได้ช่วยกอบกู้สถานการณ์ของกลุ่มตั้งไวมี่เอาไว้ โดยได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนสูงสุด⁹⁴

อย่างไรก็ตามแม้จะมีความขัดแย้งกันแต่ภายในปีเดียวกัน สมาชิกตั้งไวมี่ที่ดำรงตำแหน่งสภานิติบัญญัติและสภาบริหารของรัฐบาลได้จัดตั้งองค์กรวิจัยตั้งไวมี่เพื่อยุตินโยบายสาธารณะ (Tangwai Research Association for Public Policy (TRAPP)) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศ⁹⁵ และในระหว่างการเลือกตั้งผู้สมัครและผู้รณรงค์หาเสียงของตั้งไวมี่ได้จัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนเฉพาะกิจที่เรียกว่า hou-yuan-hui เพื่อ

⁹² เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁹³ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁹⁴ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁹⁵ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประสานงานการรณรงค์หาเสียง⁹⁶ นอกจากนี้บางส่วนยังก็ได้ก่อตั้งสมาคมไต้หวันเพื่อสิทธิมนุษยชน (Taiwan Association for Human Right) ในปี 1984 ตามกฎอัยการศึกทั้ง 3 สมาคมนั้นผิดกฎหมาย และกิจกรรมขององค์กรถูกคุกคามอย่างต่อเนื่องโดยองค์กรข่าวกรองด้านความปลอดภัย⁹⁷ ทั้งนี้สาเหตุของการจัดตั้งองค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ นอกจากจะเพื่อส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศแล้ว ยังเป็นความพยายามที่จะยุติความขัดแย้งภายในพรรค เพื่อที่จะจัดตั้งพรรคกึ่งการเมือง ให้กลุ่มตั้งไว้กลายเป็นฝ่ายค้านทางการเมืองที่เป็นเอกภาพและสร้างสรรค์⁹⁸

การเปิดโปงการทุจริตของนักการเมืองคนสำคัญของรัฐบาล KMT ในปี 1985 ถือเป็นโอกาสดีที่กลุ่มตั้งไว้จะสามารถชนะการเลือกตั้งท้องถิ่นผู้บริหารเขตเมืองและสมาชิกสภาจังหวัด-เทศบาล ที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนปี 1985 แต่ทว่ากลุ่มตั้งไว้กลับพ่ายแพ้ในเขตเมืองเกาสง และมณฑลไถหนานและเถาหยวน การสนับสนุนการเลือกตั้งโดยรวมลดลงประมาณร้อยละ 2 มีเพียงชัยชนะในการเลือกตั้งสภาเทศบาลในไทเปเท่านั้นที่ได้ช่วยกอบกู้สถานการณ์ของกลุ่มตั้งไว้ไว้อีกครั้ง⁹⁹

กลุ่มตั้งไว้ยังประสบกับความพ่ายแพ้อย่างต่อเนื่องในการเลือกตั้งสมาชิกสภาระดับเทศมณฑลและผู้บริหารระดับเมืองในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 1986 ผลการเลือกตั้งคล้ายกับการเลือกตั้งท้องถิ่นเมื่อปลายปี 1985 สาเหตุของความพ่ายแพ้อย่างต่อเนื่องของกลุ่มตั้งไว้มีสองประการ ประการแรก คือกลุ่มตั้งไว้ไม่มีองค์กรพรรคหรือผู้นำแบบรวมเป็นหนึ่ง ทำให้การจัดการภายในองค์กรยังไม่เป็นระบบและมีระเบียบ ประการที่สอง คือความขัดแย้งภายในของกลุ่มตั้งไว้เอง ทำให้การจัดการรณรงค์หาเสียง รวมถึงนโยบายที่จะดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่แน่นอน ส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความสับสน¹⁰⁰

จากระยะเวลา 10 กว่าปีกลุ่มตั้งไว้มีพัฒนาการทางการเมืองที่ก้าวกระโดดมากไม่ว่าจะเป็นเรื่องอุดมการณ์จำนวนสมาชิกและผู้สนับสนุนที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และการจัดตั้งองค์กรกึ่งพรรคของกลุ่มตั้งไว้ ทำให้คำว่า "ตั้งไว้" กลายเป็นคำที่ต้องห้ามสำหรับลำดับชั้นของ KMT ทั้งในฐานะที่เป็นกองกำลังฝ่ายค้านที่มีการจัดระเบียบมากขึ้นและเป็นสัญลักษณ์ที่ยอมรับกันทั่วไปของการต่อต้านและการกบฏในไต้หวัน ซึ่งในเดือนมกราคม ปี 1986 รัฐบาล KMT ได้ส่งคำสั่งไปยังองค์กรเกือบทุกองค์กรในเครือ KMT ขอให้พวกเขาไม่ใช่ "ตั้งไว้" เพื่อระบุตัวสมาชิกฝ่าย

⁹⁶ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁹⁷ เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). *พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁹⁸ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

⁹⁹ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹⁰⁰ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

คำอื่นต่อไป คำสั่งดังกล่าวบอกให้พวกเขาอ้างถึงตั้งไว้โดยใช้ชื่อตั้งแต่ “บุคคลทางสังคม” และ “ผู้คลั่งไคล้การเมือง” ถึง “หัวรุนแรง” และ “ผู้สมรู้ร่วมคิด”¹⁰¹

ที่สำคัญกว่านั้น ในช่วงต้นปี 1986 เมื่อกลุ่มตั้งไว้ นำโดย โห้วซิง, เชีย จ่างถึง (ทนายความของ Formosa ที่มีชื่อเสียงและสมาชิกสภาเทศบาลไทเป 2 สมัย) พยายามที่จะต่อต้านข้อห้ามของ KMT และผลักดันองค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะที่ผิดกฎหมายขยายกว้างออกไปจนถึงระดับชนชั้นรากหญ้า หรือกระทั่งพยายามจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แม้จะมีความกังวลกับการตัดสินใจที่จะจัดตั้งพรรคการเมืองเนื่องจากการสนับสนุนกลุ่มตั้งไว้ยังไม่เพียงพอต่อการจะจัดตั้งพรรค แต่สำหรับโห้วซิงและฝ่ายหัวรุนแรงหลายคนของตั้งไว้ก็ต่างคิดว่าได้เวลาแล้วที่กลุ่มตั้งไว้จะจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะหากเข้าไปกว่านี้กลุ่มตั้งไว้ก็ไม่มีทางที่จะผลักดันประชาธิปไตยในไต้หวันได้สำเร็จ กลุ่มตั้งไว้ต้องการองค์กรที่มีความเป็นระเบียบ มีความแน่นอนมากขึ้นเพื่อช่วยชนะในการเลือกตั้งระดับชาติและเข้าไปเปลี่ยนแปลงการเมืองไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตย และก็จะสามารถต่อสู้กับรัฐบาล KMT ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรัฐบาล KMT ได้ส่งคำเตือนและคำขูไปยังกลุ่มตั้งไว้ว่า หากกลุ่มตั้งไว้ประกาศว่าได้จัดตั้งพรรคการเมือง KMT ก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องจับกุมหัวหน้าของพรรคการเมืองใหม่ทันที สำหรับกลุ่มตั้งไว้แล้วคำเตือนและคำขู่ของรัฐบาล KMT ที่ประกาศออกมาเช่นนี้ก็เท่ากับว่า KMT กำลังต่อต้านประชาธิปไตยในไต้หวันอยู่¹⁰²

ดังนั้น กลุ่มตั้งไว้เชื่อว่าพวกเขาไม่มีทางเลือกนอกจากต้องผลักดันให้มีการจัดตั้งองค์กรกึ่งพรรค โดยเริ่มแรกจัดตั้งสาขาขององค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ (นำโดย โห้วซิง และ เชีย จ่างถึง) ในเมืองและมณฑลต่าง ๆ อย่างไรก็ตามด้วยทัศนคติของ KMT ที่เย็นกรานและไม่ประนีประนอมเช่นเคย ในการประชุมพรรคสำคัญ เมื่อวันที่ 16 เมษายน 1986 KMT ได้มีมติตามนโยบายสองข้อ ประการแรกรัฐบาลจะส่งจดหมายอย่างเป็นทางการไปยังองค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ เพื่อสั่งให้ยุบองค์กรโดยสมัครใจ หากองค์กรปฏิเสธที่จะทำเช่นนั้น รัฐบาลจะใช้กำลังหากจำเป็น ประการที่สองก่อนที่องค์กรจะเริ่มตั้งสาขา KMT จะเริ่มการเจรจากับกลุ่มตั้งไว้ เพื่อพูดคุยกับพวกเขาตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งมติเหล่านี้ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางในวันรุ่งขึ้นตามสื่อข่าว¹⁰³

องค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ ได้จัดประชุมผู้บริหารเมื่อวันที่ 18 เมษายน และตัดสินใจยอมรับใบสมัครจากคัง หิงเซียง และคนอื่น ๆ ให้จัดตั้งสาขาในพื้นที่ของตน และ United Daily News รายงานเมื่อวันที่ 24 เมษายนว่ารัฐบาลพร้อมที่จะดำเนินการและนำตัวสมาชิกกลุ่มตั้งไว้มาขึ้นศาล ในข้อหาเป็นภัยคุกคามต่อรัฐบาล มีโทษจำคุก 2 ปี วันรุ่งขึ้น วันที่ 25 เมษายน เสี่ยว เทียนซาน รองเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายกลาง KMT

¹⁰¹ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹⁰² C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹⁰³ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ KMT กล่าวอย่างเปิดเผยว่าข้อความดังกล่าวถูกส่งไปแล้วและเชื่อว่าถ้ากลุ่มตั้งไว่ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของ KMT การดำเนินการกับพวกเขาก็จะเริ่มทันที และให้เวลากลุ่มตั้งไว่จนถึงเที่ยงคืนเพื่อตอบรับคำกล่าวของเขา¹⁰⁴

ประกาศของเสี่ยว เทียนซาน นอกจากกระตุ้นอารมณ์โกรธของไหย่งชิ่ง แล้วยังกระตุ้นอารมณ์ของคัง หิงเซียงที่เป็นฝ่ายสายกลางมากกว่าด้วย ดังนั้นกลุ่มตั้งไว่จึงออกแถลงมติของตนว่า กลุ่มตั้งไว่มีความสามารถและสิทธิตามรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งพรรคการเมือง พร้อมทั้งตอบโต้ด้วยการชี้ว่าหาก KMT ยังคงใช้กฎอัยการศึกเพื่อปราบปรามสิทธิมนุษยชนในไต้หวันต่อไป พวกเขาจะต้องรับผลที่ตามมา ในทางกลับกันคัง หิงเซียง ประณามการประกาศของเสี่ยว เทียนซานอย่างรุนแรงไม่แพ้กัน โดยกล่าวว่าในช่วงการปกครอง 40 ปีในไต้หวัน KMT ยังคงรักษาอำนาจไว้อย่างต่อเนื่อง พวกเขาจะก่อตั้งระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ หาก KMT ไม่สามารถทนต่อสำนักงานสาขาไม่กี่แห่งขององค์กรวิจัยตั้งไว่เพื่อนโยบายสาธารณะ ซึ่งพฤติกรรมนี้เป็นการต่อต้านรัฐธรรมนูญ ก็เท่ากับว่า KMT ไม่เคยจริงจังและเต็มใจที่จะพัฒนาและสร้างประชาธิปไตยในไต้หวัน ดังนั้นในปลายเดือนเมษายนและต้นเดือนพฤษภาคม บรรยากาศทางการเมืองในไต้หวันมีความตึงเครียดอย่างมาก¹⁰⁵

ทั้งนี้บรรยากาศตึงเครียดทางการเมืองในไต้หวันระหว่างรัฐบาล KMT กับกลุ่มตั้งไว่ รัฐบาล KMT ยังต้องเผชิญกับแรงกดดันในการพัฒนาการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกในช่วงทศวรรษ 1980 เช่น ความสำเร็จของการทำความตกลงระหว่างรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่และรัฐบาลอังกฤษ (สหราชอาณาจักร) เกี่ยวกับปัญหาสิทธิเหนือเกาะฮ่องกง ที่ได้เริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปี 1983 ได้ข้อยุติด้วยการทำความตกลงกันในวันที่ 26 กันยายนปี 1984 และ ทำการลงนามร่วมกันในวันที่ 19 ธันวาคมปี 1984 โดยรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่จะเข้าปกครองฮ่องกงภายใต้หลักการ “หนึ่งประเทศ สองระบบ” ซึ่งหมายความว่าภายในสาธารณรัฐประชาชนจีนประเทศเดียวจะมีระบบเศรษฐกิจสองระบบ คือ สังคมนิยมและทุนนิยม ผู้นำของรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่หวังว่าจะสามารถทำการตกลงกับไต้หวันได้ตามแนวทางเดียวกัน¹⁰⁶ ต่อมาในเดือนตุลาคมปี 1984 การขาดกรรมนายเฮนรี หลิว ซึ่งถูกกล่าวหาจากรัฐบาล KMT ว่าเป็นสายลับของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้ทำลายเสถียรภาพทางการเมืองภายในของ KMT ความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศอย่างมหาศาล และการโค่นล้มรัฐบาลประธานาธิบดีฟิลิปปินส์เฟอร์ดินานด์ มากอสในปี 1985 รวมทั้งรายงานวุฒิสมาชิกสหรัฐอเมริกา เอ็ดเวิร์ด เคนเนดี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สตีฟเฟน โชลาส พร้อมคนอื่น ๆ จัดตั้ง “คณะกรรมการเพื่อประชาธิปไตยในไต้หวัน” เนื่องจากได้รับการพิจารณาคล้ายๆ เกี่ยวกับการขาดความเป็นประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนใน

¹⁰⁴ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹⁰⁵ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹⁰⁶ เมฆพัต อิศรสงคราม. (2550). *พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไต้หวัน และเรียกร้องให้ KMT ยุติกฎอัยการศึกและมุ่งสู่ระบบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ทำให้ดึงดูดความสนใจและการวิพากษ์วิจารณ์ของสาธารณชนมากมาย¹⁰⁷ แรงกดดันภายใน เช่น กรณีการทุจริตในสถาบันการเงินสหกรณ์สินเชื่อเท็นท์เครดิต (Tenth Credit Cooperative) ของกรุงไทเป ซึ่งเป็นธุรกิจการเงินที่ใหญ่เป็นอันดับสองของไต้หวัน มีบริษัทในเครือมากกว่า 100 บริษัท และมีนายไฉ ฉินโจว สมาชิกสภานิติบัญญัติจาก KMT มีตำแหน่งเป็นประธานของสถาบันด้วย¹⁰⁸ รวมถึงการจับกุมลี ย่าผิง สำนักพิมพ์หนังสือพิมพ์จีนในแคลิฟอร์เนียที่น่าอับอาย สร้างความเดือดร้อนให้กับรัฐบาล KMT และความพยายามจัดตั้งพรรคการเมืองของกลุ่มตั้งไว้¹⁰⁹

เมื่อประกอบกับความเกรงกลัวว่าการเมืองไต้หวันจะซ้ารอยประเทศเพื่อนบ้านอย่างฟิลิปปินส์ และท่าทีที่ต้องการรวมประเทศของรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ ทำให้รัฐบาล KMT ต้องปรับวิธีในการบริหารประเทศด้วยการผ่อนคลายความเข้มงวดทางการเมืองลง¹¹⁰ และเริ่มเปิดเจรจากับกลุ่มตั้งไว้ ในต้นเดือนพฤษภาคมปี 1986 เจียง จิงกั๋วออกคณะกรรมการนโยบาย KMT เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ว่าควรมีการเจรจากับผู้คนที่ขึ้นในสังคม เพื่อให้เกิดความปรองดองทางการเมืองและสวัสดิภาพของประชาชน จนในที่สุดก็เกิดการเสวนาวันที่ 10 พฤษภาคม 1986 ผู้เข้าร่วมการเสวนามีฝ่ายอาจารย์เสรีนิยมของมหาวิทยาลัยแห่งชาติไต้หวัน ฝ่าย KMT นำโดยรัฐบุรุษและที่ปรึกษาของเจียง จิงกั๋ว รองเลขาธิการคณะกรรมการนโยบาย KMT และฝ่ายตั้งไว้ส่วนใหญ่เป็นฝ่ายสายกลางนำโดยฝ่ายโฮยวซิง, คัง หิงเซียง, เชีย จ่างถึง ส่วนฝ่ายหัวรุนแรงแม้จะได้รับเชิญแต่ก็ไม่ได้ส่งตัวแทนมาเข้าร่วมการเสวนา แสดงให้เห็นถึงความแตกแยกอย่างชัดเจนในกลุ่มตั้งไว้ การประชุม 5 ชั่วโมงส่งผลให้มีการประกาศร่วมกันที่มีข้อตกลง 3 จุด จุดที่สำคัญที่สุดคือผู้เข้าร่วมในการเจรจาเห็นพ้องต้องกันว่าการจัดตั้งองค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ และสาขาขององค์กรควรได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตาม KMT ต้องการให้ตั้งไว้ใช้คำอื่นแทนคำว่า “ตั้งไว้” ในขณะที่ตั้งไว้รู้สึกว่าการนี้มีความหมายและความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับการต่อสู้ดิ้นรน และยื่นกรานที่จะใช้คำว่า “ตั้งไว้” ต่อไป¹¹¹

อย่างไรก็ตาม การเสวนาเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม ก็ไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น เนื่องจากทั้งฝ่ายอนุรักษ์นิยม KMT ไม่เห็นด้วยกับการเสวนาครั้งนี้ เพราะเหมือนเป็นการยอมจำนนต่อตั้งไว้ อาจนำไปสู่ความสูญเสียความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่จงรักภักดีต่อ KMT อีกด้านหนึ่งฝ่ายตั้งไว้หัวรุนแรงก็วิพากษ์วิจารณ์ว่าฝ่ายสายกลางนั้นประนีประนอมกับ KMT

¹⁰⁷ Taiwan's “outside the party” magazines on the road to democratization. เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2018/01/23/2003686261>

¹⁰⁸ เมฆพั๊ด อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹⁰⁹ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹¹⁰ เมฆพั๊ด อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹¹¹ C. L. Chiou (1986) Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

เกินไป มาถึงการเสวนารอบที่ 2 ในวันที่ 24 พฤษภาคม ก็ไม่มีข้อสรุปใด ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจทั้ง 2 ฝ่าย สุดท้ายการเจรจารอบที่ 3 ในวันที่ 6 มิถุนายน กลุ่มตั้งไต้หวันเลือกที่จะเลื่อนการเจรจาออกไปอย่างไม่มีกำหนด เนื่องจาก KMT ไม่อนุญาตให้พวกเขาใช้คำว่า “ตั้งไต้หวัน” เป็นส่วนหนึ่งในชื่อองค์กร¹¹²

องค์กรวิจัยตั้งไต้หวันนโยบายสาธารณะมีบทบาทต่อการเมืองไต้หวันมากขึ้นในปี 1986 ในเวลานั้นกระแสพลังประชาชนโค่นล้มรัฐบาลประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มากอส (Ferdinand Marcos) ในประเทศฟิลิปปินส์ปี 1985 เป็นกระแสที่ชนชั้นกลางในไต้หวันและหลายประเทศให้ความสนใจ เหตุการณ์ดังกล่าวจึงถือเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มตั้งไต้หวันได้เริ่มดำเนินบทบาทเป็นแกนนำเรียกร้องการปฏิรูปประชาธิปไตยของประเทศอย่างจริงจัง องค์กรวิจัยตั้งไต้หวันนโยบายสาธารณะได้ใช้โอกาสนี้เปิดสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กร พร้อมกับจัดการชุมนุมเป็นเวลากว่า 12 ชั่วโมง ในวันที่ 19 พฤษภาคม ปี 1986 เรียกว่า “กรีนแอ็กชัน 19 พฤษภาคม (May 19 Green Action)” หรือในอีกชื่อหนึ่งคือ “แคมเปญริบบิ้นสีเขียว (Green Ribbon Campaign)” เพื่อคัดค้านการประกาศใช้กฎอัยการศึกครบรอบ 38 ปี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ปี 1949 โดยแกนนำกลุ่มตั้งไต้หวันนำประชาชนประมาณ 700 คนเดินขบวนไปยังทำเนียบประธานาธิบดี และเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคมปีเดียวกัน ศาลตัดสินว่าหวง เทียนฝู และเฉิน สู่เปี่ยนมีความผิดในคดีหมิ่นประมาทจากนิตยสาร Neo Formosa Weekly แต่ละคนถูกตัดสินจำคุก 8 เดือนและมีค่าปรับจำนวนมาก ก่อนที่พวกเขาจะถูกจำคุกในวันที่ 10 มิถุนายน ประชาชนหลายพันคนเข้าฟังการตัดสินคดีในศาลและได้จัดงานไว้อาลัยแก่การตัดสินจำคุกที่ไม่เป็นธรรมของรัฐบาล KMT¹¹³

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม แหล่งข่าวของ KMT ระบุว่า KMT หดความอดทนกับกลุ่มตั้งไต้หวันแล้วและหากไม่มีการเจรจาทันทีระหว่างทั้งสองฝ่ายอีก รัฐบาลจะประกาศอีกครั้งว่าองค์กรวิจัยตั้งไต้หวันนโยบายสาธารณะและสาขาขององค์กรนั้นผิดกฎหมายและพร้อมดำเนินการเพื่อกำจัดกลุ่มตั้งไต้หวัน¹¹⁴

อย่างไรก็ตามนักการเมืองของกลุ่มตั้งไต้หวันได้เริ่มวางแผนสำหรับการเลือกตั้งซ่อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีความพยายามก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นเพื่อให้กลุ่มตั้งไต้หวันเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างที่เป็นระบบระเบียบพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางของนักการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล รวมทั้งเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องการพัฒนาประชาธิปไตยขึ้นอย่างเป็นทางการ และในที่สุดวันที่ 28 กันยายนปี 1986 ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ของตั้งไต้หวันกว่า 130 คนได้นัดพบกันในกรุงเทพฯ

¹¹² C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

¹¹³ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). *พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹¹⁴ C. L. Chiou (1986) *Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s*, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609

และประกาศก่อตั้ง DPP ขึ้นอย่างเปิดเผย แต่อย่างไรก็ตาม DPP ยังคงมีสถานภาพเป็นพรรคการเมืองนอกกฎหมาย เพราะการเมืองใต้หวั่นยังคงอยู่ภายใต้กฎอัยการศึก¹¹⁵

4.5 สรุป

จากการศึกษากลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของใต้หวั่น พบว่า กลุ่มตั้งไว้เป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการผลักดันประชาธิปไตยในใต้หวั่นอย่างมากหลายประการ ดังนี้ ประการแรกนับตั้งแต่ที่กลุ่มตั้งไว้รวมตัวกัน กลุ่มตั้งไว้ได้ตีพิมพ์นิตยสารทางการเมือง เพื่อเผยแพร่ความคิด เผยแพร่จุดยืนเรื่องการเมืองของตนเอง ทั้งนี้ในนิตยสารยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน และโจมตีเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก KMT ซึ่งการตีพิมพ์นิตยสารทางการเมืองของกลุ่มตั้งไว้ทำให้ชาวใต้หวั่นเริ่มสนับสนุนกลุ่มตั้งไว้มากขึ้น แม้นิตยสารของตั้งไว้จะโดนสั่งให้ปิดตัวลง บรรณาธิการถูกจำคุก และถูกรัฐบาล KMT เซ็นเซอร์ แต่กลุ่มตั้งไว้ก็ไม่ยอมแพ้ ดังเห็นได้จากนิตยสารที่เพิ่มขึ้นกว่า 30 ฉบับในช่วงต้นทศวรรษ 1980

ประการที่สอง เพื่อเข้าไปผลักดันการปฏิรูปประชาธิปไตยกลุ่มตั้งไว้จึงลงสมัครเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น กลุ่มตั้งไว้ลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นครั้งแรกในปี 1977 และไม่น่าเชื่อว่าการลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งแรกนี้กลุ่มตั้งไว้สามารถคว้าที่นั่งในสภามณฑลในใต้หวั่นถึง 21 ที่นั่งจาก 77 ที่นั่ง และผู้ว่าการเขตการปกครอง 4 คนจากจำนวน 20 เขตการปกครอง แต่หลังจากเลือกตั้งกลับเกิดการจลาจล เนื่องจากกลุ่มตั้งไว้สงสัยว่ารัฐบาล KMT โกงการเลือกตั้งจึงบุกโจมตีและเผาสถานีตำรวจ นำมาสู่เหตุการณ์การจลาจลที่เมืองจงลี่ และด้วยความพยายามในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสภาแห่งชาติกลุ่มตั้งไว้ได้ลงสมัครเลือกตั้งในระดับชาติปี 1978 แต่การเลือกตั้งกลับเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด เพราะวาทะสหรัฐอเมริกา ประกาศว่าจะรับรองรัฐบาลจีนปักกิ่งอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มกราคม ปี 1979 และแน่นอนว่ากลุ่มตั้งไว้ไม่พอใจอย่างมากกับการตัดสินใจเลื่อนการเลือกตั้งออกไป ถัดมาเกิดเหตุการณ์การจลาจลที่เมืองเกาสง ส่งผลให้ผู้นำกลุ่มตั้งไว้ถูกจับกุมไปหลายคน และถูกตัดสินจำคุกในปี 1980 ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มตั้งไว้หยุดชะงักไประยะเวลาหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดีเมื่อชาวใต้หวั่นทราบถึงการจำคุกของผู้นำกลุ่มตั้งไว้ก็ยิ่งต้องการเรียกร้องการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย รวมถึงการให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้นของชาวใต้หวั่น เห็นได้จากการเลือกตั้งในปี 1980 ภรรยาของนักโทษจากเหตุการณ์การจลาจลที่เมืองเกาสง รวมทั้งฝ่ายสายกลางตั้งไว้อย่าง คัง หินงเซียง และ หวง หวงเหซิว ได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภาแห่งชาติ อย่างไรก็ตามกลุ่มตั้งไว้ได้ประสบปัญหาความขัดแย้งภายในเนื่องจากความคิดเห็นทางอุดมการณ์เริ่มไม่ตรงกันแล้ว ทำให้การเลือกตั้งในช่วงปี 1983 1985 และ 1986 กลุ่มตั้งไว้มีสัดส่วนคะแนนน้อยลงอย่างต่อเนื่อง การลงสมัครเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นนับว่าเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญในระบบ

¹¹⁵ เมฆพัต อิศระสงคราม. (2550). พัฒนาการชาตินิยมใต้หวั่น ค.ศ. 1895-2004. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประชาธิปไตย ไม่ว่าจะผลการเลือกตั้งกลุ่มตั้งไว้จะมีที่นั่งในสภามากน้อยเพียงใด อย่างน้อยสมาชิกกลุ่มตั้งไว้ก็มีสิทธิมีเสียงช่วยผลักดันประชาธิปไตยในไต้หวันได้ เป็นฝ่ายค้านทางการเมือง นอกจากนี้ยังทำให้การเมืองไต้หวันเข้าสู่ระบบหลายพรรคการเมืองโดยพฤตินัย

ประการที่สามารถก่อตั้งองค์กรวิจัยตั้งไว้เพื่อนโยบายสาธารณะ ได้มีบทบาทต่อการเมืองไต้หวันในด้านการพัฒนาประชาธิปไตยในไต้หวัน และภายหลังได้มีบทบาทเป็นแกนนำเรียกร้องการปฏิรูปประชาธิปไตยของประเทศอย่างจริงจัง เนื่องจากกระแสประชาชนโค่นล้มรัฐบาลประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มากอส (Ferdinand Marcos) ในประเทศฟิลิปปินส์ปี 1985 ทำให้ชาวไต้หวันให้ความสนใจมาก ประการที่สี่กลุ่มตั้งไว้เป็นผู้นำขบวนเดินประท้วงต่อต้านรัฐบาล การประท้วงครั้งสำคัญ ๆ อย่างเช่น กลุ่มตั้งไว้เป็นผู้นำการเดินขบวนประท้วงในวันที่ 10 ธันวาคมปี 1979 เพื่อสนับสนุนการรณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เมืองเกาสง การประท้วงต่อต้านเพื่อคัดค้านการประกาศใช้กฎอัยการศึกครบรอบ 38 ปีในวันที่ 19 พฤษภาคมปี 1986 และการเดินขบวนคัดค้านคำสั่งศาลในคดีการเมืองที่นักเคลื่อนไหวกลุ่มตั้งไว้ถูกพิพากษาจำคุกในข้อหาหมิ่นประมาทและละเมิดกฎหมายเลือกตั้งในวันที่ 30 พฤษภาคมปี 1986 และประการสุดท้ายคือกลุ่มตั้งไว้ตัดสินใจจัดตั้งพรรคการเมืองพรรค DPP ในวันที่ 28 กันยายนปี 1986 ซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการเมืองไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตยนั้นส่วนหนึ่งก็มาจาก DPP

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มตั้งไว้ (2) เพื่อศึกษาบทบาทของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน (3) เพื่อศึกษาพัฒนาการของกลุ่มตั้งไว้

การศึกษานี้ใช้วิธีค้นคว้าเอกสารโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารงานวิจัยที่ค้นคว้าจากหนังสือ ตำราวิชาการ บทความจากวารสารงานวิชาการ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ข่าวและบทวิเคราะห์ โดยข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรวบรวม นำมาวิเคราะห์และสรุปข้อมูล และเรียบเรียงนำเสนอให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน พบว่ากลุ่มตั้งไว้มีวิวัฒนาการจากผู้สมัครเลือกตั้งอิสระที่รวมตัวกันในช่วงต้นทศวรรษ 1970 มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการเมืองไต้หวันให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เรียกร้องให้รัฐบาล KMT ยุติการบังคับใช้กฎอัยการศึก รวมทั้งต้องการสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเรียกร้องการปกครองตนเองของชาวไต้หวันดั้งเดิม

จะเห็นได้ว่า บทบาทของกลุ่มตั้งไว้ทั้งการตีพิมพ์นิตยสารการเมือง การลงสมัครเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และการเป็นผู้นำเดินขบวนประท้วง ช่วยผลักดันการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยทั้ง 2 ตัวแสดง ได้แก่ 1. รัฐบาล KMT เนื่องจากกลุ่มตั้งไว้ช่วยกระตุ้นให้รัฐบาล KMT กระตือรือร้นต่อการปฏิรูปประชาธิปไตย จากการเป็นแกนนำลงถนนประท้วงรัฐบาล และท้าทายรัฐบาลในการลงสมัครเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำให้กลุ่มตั้งไว้สามารถเข้าสู่เวทีการเมืองของไต้หวันได้ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านรัฐบาล และคอยผลักดันประชาธิปไตยของไต้หวันในสภาแห่งชาติ 2. ชาวไต้หวันดั้งเดิม การตีพิมพ์นิตยสารการเมืองของกลุ่มตั้งไว้ ทำให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมได้ทราบถึงจุดยืนของกลุ่มตั้งไว้ต่อการเรียกร้องประชาธิปไตย รวมถึงยังตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของชาวไต้หวันดั้งเดิมที่ควรได้รับ และทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรัฐบาล KMT เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน ประวัติการณ์ลอบของเจียง ไคเช็ก เจียง จิงกั๋ว และสมาชิกคนสำคัญในพรรค และยังเปิดเผยข้อเท็จจริงที่รัฐบาลปกปิด เช่น คดีฆาตกรรมครอบครัวของกลุ่มตั้งไว้ จำนวนผู้ถูกจับกุมในเหตุการณ์จลาจลที่เมืองเกาสง เป็นต้น ทำให้ชาวไต้หวันดั้งเดิมหันมาสนับสนุนกลุ่มตั้งไว้มากขึ้น และร่วมเดินขบวนประท้วงกับกลุ่มตั้งไว้ เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ จนในที่สุดรัฐบาลก็ได้ผ่อนคลายความเข้มงวดทางการเมืองลง และจะเริ่มเจรจากับกลุ่มตั้งไว้ ขณะเดียวกันกลุ่มตั้งไว้ตัดสินใจก่อตั้งพรรคการเมือง DPP ในวันที่ 28 กันยายนปี 1986

เพื่อที่โครงสร้างขององค์กรมีความแข็งแรง เป็นระเบียบมากขึ้น พร้อมทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน และผลักดันระบอบประชาธิปไตยในไต้หวันอย่างจริงจัง

5.2 ข้อเสนอแนะ: DPP กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน

การเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวันจะไม่ประสบความสำเร็จเลยหากปราศจาก DPP แม้ว่า DPP มีสถานะเป็นพรรคการเมืองผิดกฎหมาย เนื่องจากขัดคำสั่งกฏอัยการศึกที่ระบุว่าห้ามก่อตั้งพรรคการเมืองใด ๆ อย่างไรก็ดีรัฐบาล KMT ก็ไม่ได้ดำเนินคดีใด ๆ กับ DPP เพราะได้รับความช่วยเหลือจากหลี่ เต็งฮุย¹¹⁶ ถัดมาปี 1987 รัฐบาล KMT ได้ยกเลิกกฏอัยการศึกทำให้ DPP มีสถานะเป็นพรรคการเมืองที่ถูกกฎหมาย DPP ระยะเวลาแรกมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการสนับสนุนเอกราชของไต้หวัน และการปฏิรูปการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตย โดย DPP จะทำหน้าที่กดดันให้รัฐบาลปฏิรูปการเมืองของไต้หวันไปสู่ระบอบประชาธิปไตย แต่ด้วยจุดยืนการสนับสนุนเอกราชของไต้หวันอย่างแข็งกร้าวทำให้ DPP มีที่นั่งในสภาต่าง ๆ น้อยเกินกว่าที่จะสามารถเข้าไปผลักดันกระบวนการประชาธิปไตยของไต้หวันได้ เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นบทบาทที่สำคัญของ DPP คือการเป็นแกนนำประท้วงเพื่อผลักดันประชาธิปไตยและเร่งให้รัฐบาลปฏิรูปรัฐธรรมนูญโดยเร็ว ผลจากการเป็นแกนนำประท้วงคือ รัฐบาลเริ่มแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อปี 1990 และแก้ไขสำเร็จเมื่อปี 1992 พร้อมประกาศการเลือกตั้งตำแหน่งผู้ว่าการเกาะไต้หวันและผู้ว่าการนครไทเปในปี 1994 และการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งแรกของไต้หวันในปี 1996¹¹⁷

จากผลการเลือกตั้งอันไม่น่าพอใจตั้งแต่ก่อตั้งพรรค DPP ไม่เคยได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากทั่วประเทศ และไม่เคยได้ที่นั่งในสภานิติบัญญัติเกินหนึ่งในสาม¹¹⁸ ทำให้ DPP ทบทวนจุดยืนของตนเองในเรื่องเอกราชของไต้หวัน DPP ตัดสินใจเปลี่ยนนโยบายใหม่โดยหันมาสนใจปัญหาภายในประเทศมากขึ้น เช่น เรื่องเศรษฐกิจสวัสดิการสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนเรื่องเอกราชของไต้หวัน DPP ไม่ได้ชูเป็นนโยบายหลัก และกล่าวว่าจะเดินทางสายกลางในเรื่องเอกราชของไต้หวัน¹¹⁹

¹¹⁶ Tien, H., & Chu, Y. (1996). *Building Democracy in Taiwan*. *The China Quarterly*, 148, 1141–1170.

<http://www.jstor.org/stable/655520>

¹¹⁷ เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). *พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹¹⁸ Rigger, S. (2001). *The Democratic Progressive Party in 2000: Obstacles and Opportunities*. *The China Quarterly*, (168), 944-959. Retrieved September 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/3657366>

¹¹⁹ Sheng, S., & Hsiao-chuan (Mandy) Liao. (2560). *Issues, Political Cleavages, and Party Competition in Taiwan*. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp.98-138). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.8>

ผลจากการเปลี่ยนนโยบายและจุดยืนเรื่องเอกราชของไต้หวัน ทำให้ DPP ได้รับความนิยมนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถมีชัยชนะเหนือ KMT เป็นครั้งแรก โดยฉิน สู่เปี่ยน ชนะเลือกตั้งผู้ว่าการนครไทเปเมื่อปี 1994 และชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ 16 ปีของ DPP คือ ฉิน สู่เปี่ยน ชนะเลือกตั้งประธานาธิบดีไต้หวัน ในเดือนมีนาคมปี 2000 ชัยชนะครั้งนี้เป็นการเปลี่ยนประวัติศาสตร์การเมืองของไต้หวันที่พรรคฝ่ายค้านอย่าง DPP ซึ่งอดีตเป็นกลุ่มการเมืองใต้ดินที่ต่อต้านรัฐบาล KMT¹²⁰ และยังเป็นกลุ่มที่คอยเรียกร้องการปฏิรูปประชาธิปไตยของไต้หวัน มาตั้งแต่ทศวรรษ 1970 จนเปลี่ยนสถานะเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านหลักที่สามารถเอาชนะรัฐบาล KMT ซึ่งมีอำนาจทางการเมืองในไต้หวันมาตั้งแต่ปี 1945 ได้ อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยความสำเร็จของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในไต้หวันที่สำคัญก็คือ DPP เพราะ DPP เป็นตัวแสดงที่ช่วยกดดันและเป็นแกนนำประท้วงรัฐบาลให้เร่งปฏิรูปประชาธิปไตย นอกจากนี้การชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี 2000 ของ DPP ได้ทำให้ระบบการเมืองไต้หวันเข้าสู่ระบบ 2 ชั่วอำนาจ ได้แก่ฝ่าย KMT กับฝ่าย DPP

---

¹²⁰ Rigger, S. (2001). *The Democratic Progressive Party in 2000: Obstacles and Opportunities*. <i>The China Quarterly,</i> (168), 944-959. Retrieved September 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/3657366>

บรรณานุกรม

ประเภทหนังสือ

- เก๋อ หยง กวง. (2542). **เดอะสตอรี่ออฟไต้หวัน : การเมือง**. แปลโดย ทิพวัลย์ บุรณสิงห์ ไทเป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- ไชยวัฒน์ และ นิธิ. (2559). **การเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี แนวคิด และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. (2561). **การเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยเปรียบเทียบ**. : กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วิภา และ จำรัส. (2529). **ไต้หวัน : จากวันวานถึงวันนี้**. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเภทวิจัย

- เมฆพัด อิศระสงคราม. (2550). **พัฒนาการชาตินิยมไต้หวัน ค.ศ. 1895-2004**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเชียร อินทะสี. **ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียตะวันออก**. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565. เข้าถึงได้จาก
<https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%2011.pdf>

ประเภทบทความ

- C. L. Chiou (1986) **Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s**, Bulletin of Concerned Asian Scholars, 18:3, 16-28, DOI: 10.1080/14672715.1986.10412609
- FERHAT-DANA, S. (1998). **The Democratic Progressive Party and Independence: An issue on the back burner?** <i>China Perspectives, </i> (19), 30-36.
 Retrieved September 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/24050658>
- Hung-Mao Tien and Chyuan-Jeng SHIAU. (2538). **“Taiwan’s Democratization: A summary.”** World Affairs 155, 2:58-61.
- Lee, Y. (2557). **Diverging Patterns of Democratic Representation in Korea and Taiwan: Political Parties and Social Movements**. Asian Survey, 54(3), 419-444.

- Ray, D. M. (1970). [Review of *The Age of Containment: The Cold War, 1945-1965*, by D. Rees]. *Political Science Quarterly*, 85(1), 124–126. <https://doi.org/10.2307/2147567>
- Rigger, S. (2001). *The Democratic Progressive Party in 2000: Obstacles and Opportunities*. *The China Quarterly*, (168), 944-959. Retrieved September 3, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/3657366>
- Rigger, S. (2006). *Taiwan's Rising Rationalism: Generations, Politics, and "Taiwanese Nationalism"* (M. Alagappa, Ed.). East-West Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep06533>
- Sheng, S., & Hsiao-chuan (Mandy) Liao. (2560). *Issues, Political Cleavages, and Party Competition in Taiwan*. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp.98-138). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.8>
- Tien, H., & Chu, Y. (1996). *Building Democracy in Taiwan*. *The China Quarterly*, 148, 1141–1170. <http://www.jstor.org/stable/655520>
- Yu, C. (2560). *Parties, Partisans, and Independents in Taiwan*. In Achen C. & Wang T. (Eds.), *The Taiwan Voter* (pp. 71-97). Ann Arbor: University of Michigan Press. Retrieved July 31, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/j.ctvndv9z7.7>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ชาลิสสา ด้วงอินทร์
วันเกิด	21 สิงหาคม พ.ศ. 2542
ที่อยู่	บ้านพักสวัสดิการ นพค.16 นทพ. ตำบล สะเดียง อำเภอ เมือง จังหวัด เพชรบูรณ์ 67000
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาจาก โรงเรียนวิทยานุกูลนารี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์บทความวิจัย

ข้าพเจ้า	นางสาวชาลิสดา ต้วงอินทร์
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน
ชื่อบทความวิจัย	กลุ่มตั้งไว้กับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของไต้หวัน
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศิบตี นพประเสริฐ
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	บ้านพักสวัสดิการ นพค.16 นทพ. ตำบล สะเดียง อำเภอ เมือง จังหวัด เพชรบูรณ์ 67000
หมายเลขโทรศัพท์	063-7644-599

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์นี้อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวชาลิสดา ต้วงอินทร์)

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี.....